

PERXADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • TARDOR'2000 • 2a ÈPOCA • NÚM. 21

RIGOBERTA MENCHU A ARBÚCIES

TEATRE DE GUERRILLA, L'ALTRA CARA...

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

LES JERC OMPLEN DE JOVES ARBÚCIES

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 21

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

TEMA

El PALS d'Arbúcies a
debat

EDUCACIÓ

Educar en valors
Valors de la borsa o
valors de la vida

12

SOLIDARITAT

Rigoberta Menchú,
Premi Nobel de la Pau
1992, visita Arbúcies

MEDI AMBIENT

La riera pateix una
important crisi

DOSSIER

Arbúcies. Punt de
trobada dels joves
catalans

24

SOCIETAT

CATatonia

ENTITATS I PERSONES

28

ESPORTS

La pesca fluvial: un
recurs natural que cal
preservar

CULTURA

Teatre de Guerrilla,
l'altra cara...

40

EL NOSTRE AHIR

L'ajuntament d'Arbúcies.
El primer terç del segle XX

39

EL VELL I EL BAR

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ
Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura
Educació
Jordi Pujadas
Tema

Anna Felipe,
Jordi Goni,
Jordi Tura
Entitats i Persones
Carme Torelló
Núria Tort
Cultura

Daniel Martí
Joventut i Societat
Tomàs Moré
El Nostre Ahir
Josep M. Rueda
Daniel Martí
Joan Illa
Roger Zamorano
Esports

Montse Duran
Medi Ambient
Alfons Casado
El vell i el bar
Carles Blay
Orientació en la
compaginació
Cristina
Zamorano

FOTOGRAFIA
Secció
Fotogràfica
Centre
d'Arbúcies

COL·LABORADORS:
Col·lectiu Des-
educando
Maite Espí
Pilar Espinet
Jordi Planas
David Pon
Ramon Reyero
Clara Ribatallada
Joan Surroca

DISSENY I
REALITZACIÓ:
Palahí, A.G. (Girona)

DIP. LEG.:
Gi. 1.883 - 94

Editorial

LA CULPA ÉS DELS ALTRES

Un dels trets definitoris de l'actual cultura liberal globalitzada és indubtablement el culte al poder, interpretat com la finalitat última, a la qual s'accedeix a través d'un camí en el qual els criteris ètics i morals són com a mínim secundaris, i on l'èxit constitueix l'empenta necessària per assolir un nou graó en l'escala de progrés social, econòmic i moltes vegades polític.

La competitivitat és el terme que més bé exemplifica el fil conductor de les relacions que neixen d'aquest sistema i, evidentment, el fracàs i la culpa és l'oposat (la interferència que l'elimina de la carrera del poder) i per tant allò que cada dia és més difícil d'assumir.

No és estrany doncs, veure com una de les grans preocupacions -i aquí ens centrarem en àmbits polítics i econòmics- és emascarar fracassos o responsabilitats, el que evidentment es tradueix, primer de tot en una pèrdua de temps i recursos, i després en el desencís del poble davant una situació de descrèdit de la classe política, que cada dia tendeix més a representar-se a si mateixa i menys al conjunt de la societat.

La plasmació d'aquest distanciament, producte moltes vegades de la manca de dignitat entre els qui ocupen càrrecs de responsabili-

tat, és la tendència -extremadament perillosa per altra part- d'intentar fer veure com a normals coses que en cap moment ho haurien de ser.

És un espectacle llastimós que algú intenti justificar fets com els que dia sí i un altre també llegim, escoltem o veiem en els mitjans de comunicació: fets com el que una part important del pressupost d'investigació a l'Estat Espanyol vagi destinat al ministeri de Defensa, o que s'apel·li contínuament als assalariats perquè frenin les seves reivindicacions quan els executius multipliquen els seus ingressos, o que és garrotegi un pagès per intentar defensar un dret legítim com és el de la dignitat de sobreviure amb la seva feina mentre que les multinacionals petrolieres s'enorgulleixen dels seus beneficis astronòmics; no és normal que s'inverteixin milions en desenvolupament de tècniques destinades a millorar productes que ajudin a acabar amb malalties i la fam a l'anomenat Tercer Món, però que no s'apliquin perquè no atorgarien a les grans empreses que ho podrien fer possible els beneficis econòmics desitjats. És també es-

perpèntic que qui s'oposa i es manifesta davant d'aquests fets és titllat de radical, mentre que als seus despatxos els responsables polítics intenten justificar la desproporció d'algunes actuacions policials, sense assumir en cap moment les responsabilitats de la seva gestió.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de
PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"
c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

CONSTRUCCIÓ DE LA ROTONDA EN EL SECTOR DEL PONT CREMAT

Des de finals del mes de setembre s'estan portant a terme en el sector del Pont Cremat les obres de construcció de la nova rotonda d'entrada al poble d'Arbúcies.

Foto: AHMA

Aquestes obres, essencials per a la correcta distribució del trànsit així com per a millorar la seguretat de la circulació, suposaran la urbanització de tot el sector, inclòs un nou vial de 200 metres de longitud paral·lel a

l'actual carretera i que anirà destinat a les indústries i serveis existents a l'indret.

Pel que fa a les característiques dels nous elements actualment en fase de realització, val a dir que la rotonda que s'està construint tindrà un diàmetre interior de 18 metres amb dos carrils de circulació amb una amplada total de 9 metres per les dues calçades, el que suposa un diàmetre exterior de 36 metres, coincidint el seu eix amb el de l'antiga carretera. D'aquesta manera la circulació, tant ascendent com descendent tindrà la mateixa facilitat en el gir de la rotonda.

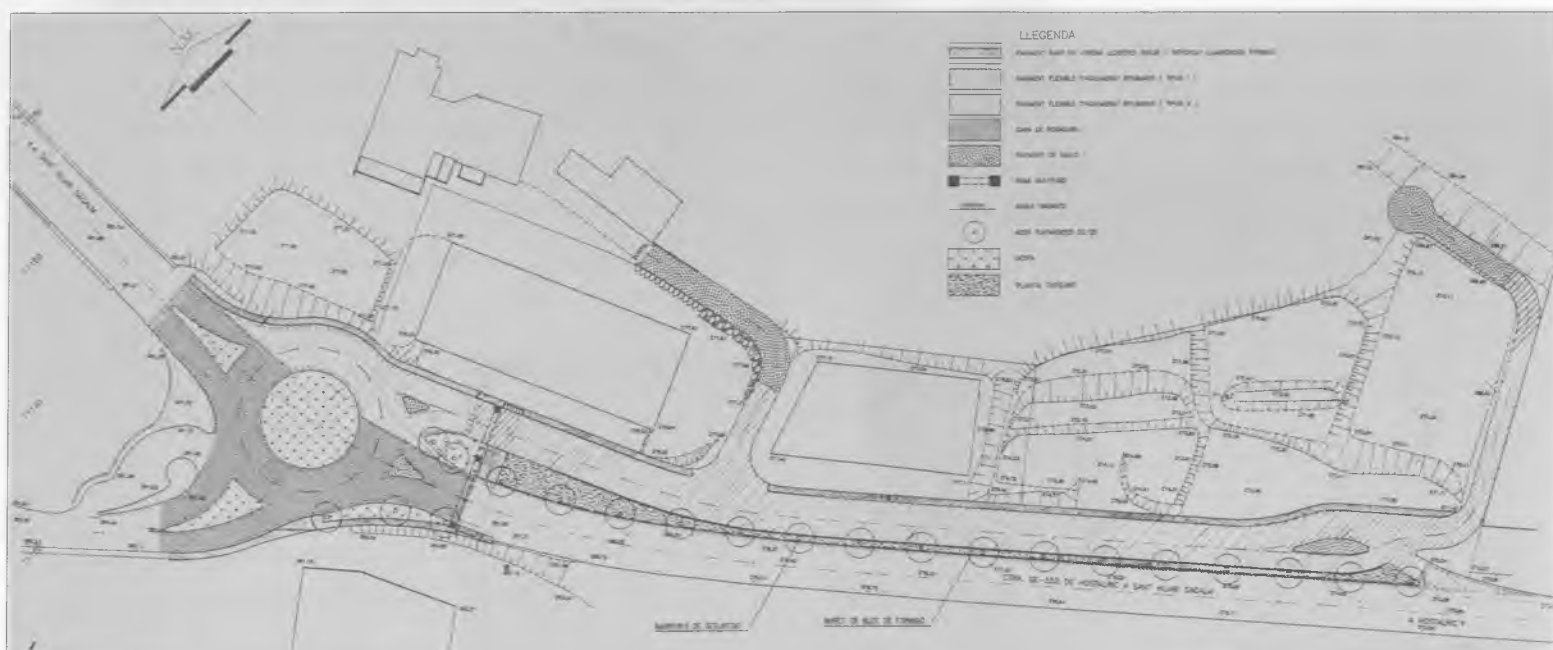
Respecte al vial paral·lel a la carretera i que transcorre davant de les naus industrials, tindrà una amplada total de 9 metres,

amb 7'65 metres de calçada i una vorera d'1'35 metres. Aquestes dimensions permeten la circulació en dos sentits i un aparcament de turismes.

Pel que fa al sistema de sanejament, s'ha previst la separació de les aigües pluvials i residuals. En aquest segon cas s'ha previst un sistema de depuració per pou clarificador i filtres de sorra.

Aquesta nova infraestructura pressupostada en gairebé 57.000.000'-PTA, s'està realitzant segons el projecte redactat per l'enginyer municipal Ramon Caralt i Elias.

El conjunt d'obres és previst que finalitzin en el transcurs del mes de desembre d'enguany.

XVI FESTA DEL FLABIOL I IX FIRA DE TARDOR

El cap de setmana dels dies 14 i 15 d'octubre va tenir lloc els actes de celebració de la XVI Festa del Flabiol i la IX Fira de Tardor.

El programa previst per enguany, i que concentrava la major part dels actes el diumenge dia 15, es va veure deslluït per la presència de la pluja durant bona part del matí.

En aquest sentit els actes que més van patir les inclemències del temps van ser, òbviament, els que se celebraven en espais oberts, com és el cas de bona part de les activitats de la Fira de Tardor, que degut a la pluja i a la poca presència de firaires, va concentrar els seus actes a la Plaça de la Vila on també va tenir lloc la trobada de boletaires, amb un important nombre de participants, i la degustació del *platillo d'Arbúcies tardor del 2000*.

Malgrat això Arbúcies va ser novament el punt de referència i trobada de flabiolaires d'arreu del país, amb la incorporació com a instrument convidat de l'*English Tabor & Pipe*.

Pel que fa al programa d'activitats cal destacar la bona assistència de públic als concerts del dissabte a la Llar de Jubilats i del diumenge al Teatre del Centre. Així com a les activitats de carrer, que es van poder desenvolupar a partir del migdia del diumenge, com és el cas de les danses (ball de bastons de l'Espluga de Francolí i ball de collir castanyes del Grup de Garlandes d'Arbúcies), i la interpretació de la peça conjunta, ambdós a la Plaça de la Vila.

Finalment una castanyada popular, a les 7 de la tarda a la Plaça de la Vila, va servir de cloenda a la Festa.

VIII JORNADES GASTRONÒMIQUES DE TARDOR

Organitzades per l'Agrupació de Restauradors i Hostalers d'Arbúcies (GRHA) del 12 d'octubre al 5 de novembre, han tingut lloc les VIII Jornades Gastronòmiques, sota l'epígraf del bolet la castanya i la caça. Aquestes Jornades dedicades a la cuina amb productes de tardor es van celebrar als restaurants: *Rallye, La Barraca d'en Torre, Can Ramonet, Can Pons, Hostal Nou* i *Les Magnòlies*.

L'acte de presentació de les Jornades va tenir lloc el dia 9 d'octubre al restaurant Can Pons, on també es va presentar el *platillo d'Arbúcies Tardor del 2000*, elaborat pel mateix restaurant i que al llarg del transcurs de les Jornades es va poder degustar als diferents restaurants participants.

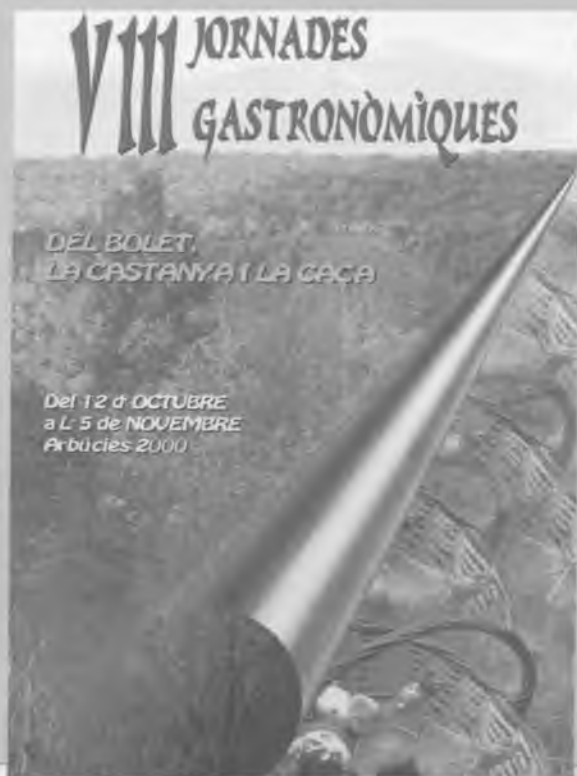

Foto: J. Camps

Foto: J. Camps

CELEBRACIÓ DE L'11 DE SETEMBRE

Del dia 8 a l'11 de Setembre van tenir lloc els actes de celebració de la Diada d'enguany

Dintre de les activitats desenvolupades cal destacar la presentació del llibre: *Josep Roca i Farreras i l'origen del nacionalisme català d'esquerres* a càrrec de Toni Strubell que va tenir lloc el dia 8 a la sala de conferències del Museu.

Formant part de la mateixa programació, el dissabte dia 9 al vespre, a la Plaça de la Vila, es va celebrar un recital de poemes de Pere Quart a càrrec de Ferran Torrents amb acompanyament de guitarra a càrrec de Quim Soler. En el transcurs d'aquest acte van tenir lloc els parlaments de la Diada.

El dia següent a 2/4 de 10 del vespre a la Plaça de la Vila, el Grup TORNAVEU va oferir un recital de poemes de quatre autors arbuciençs així com la lectura de *Lo cotxe d'Arbúcies* d'Emili Vilanova

i *Pel·lícula (sense pantalla) de la Vila d'Arbúcies* de Pepet Pol. Com a cloenda de l'acte va tenir lloc la projecció del vídeo "*Imatges antigues de la Vila d'Arbúcies*".

Finalment el dilluns 11 de Setembre a més de la Recepció Oficial i un vermut popular a la Plaça de la Vila, a 2/4 de 5 de la tarda l'Agrupació Sardanista va organitzar una audició de sardanes que va anar a càrrec de la Cobla Laietana.

Coincidint amb aquesta celebració, a la sala d'exposicions temporals del Museu va tenir lloc una exposició de pintura a càrrec del compositor, músic i pintor Carles Pujol i Rius, que sota el títol Montseny presentava un ampli conjunt de paisatges de diferents indrets del Montseny, amb especial atenció al poble d'Arbúcies.

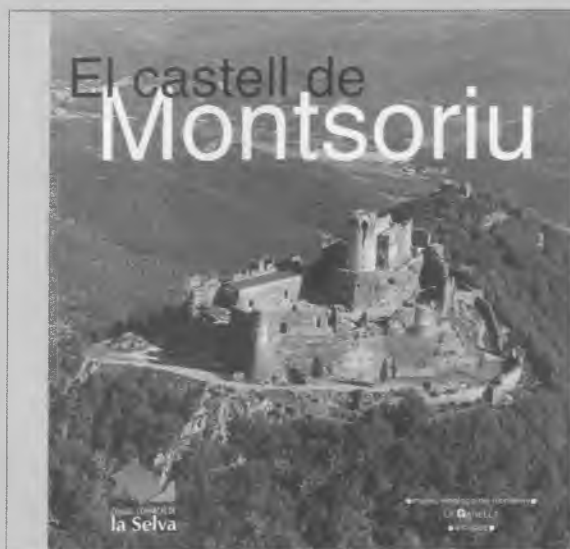
PRESENTACIÓ DEL LLIBRE SOBRE EL CASTELL DE MONTSORIU

El dissabte 30 de setembre va tenir lloc al castell de Montsoriu l'acte de presentació del llibre *El castell de Montsoriu*, que recentment ha editat el Consell Comarcal de la Selva.

Aquest llibre redactat per l'equip tècnic del Museu Etnològic del Montseny, serveix per omplir un buit existent pel que fa a publicacions referents al castell, i en ell es presenten algunes de les novetats que les

successives campanyes d'excavacions han aportat al coneixement de la principal mostra patrimonial montsenyenca.

L'acte de presentació, amb l'assistència de prop de 150 persones, va estar presidit pel Sr. Joan Puig president del Consell Comarcal i va comptar amb la presència de representants dels diferents Ajuntaments integrats en el Patronat del Castell i del Museu Etnològic del Montseny.

HOMENATGE A LLUÍS COMPANYS

Dies 13 i 15 d'octubre

Foto: Garriga

Amb motiu de la celebració del seixantè aniversari de l'assassinat del que fou president de la Generalitat de Catalunya, Lluís Companys, l'Ajuntament d'Arbúcies i la Secció Local d'ERC, van organitzar diverses activitats commemoratives.

En aquest sentit, a més de les habituals salves d'honor a la matinada i l'ofrena floral al monument dedicat al president el dia 15, cal

destacar la projecció del vídeo enregistrat a Irun amb motiu de la commemoració del 60è aniversari de l'entrega de Companys per part dels feixistes alemanys als franquistes espanyols, i una conferència a la Llar de Jubilats sobre la figura de Companys, a càrrec de l'historiador Agustí Colomines i el periodista Josep M. Pasqual, organitzada per la Secció Local d'ERC.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

DOS USUARIS DEL CENTRE OCUACIONAL MONTSORIU PARTICIPEN ALS SPECIAL OLYMPICS

Dos joves usuaris del Centre Ocupacional Montsoriu d'Arbúcies: Jesús Rodríguez de Sant Feliu de Buixalleu i Miquel Molist de Sant Hilari Sacalm, van tenir una destacada actuació en els Special Olympics d'enguany, celebrats a Figueres del 12 al 15 d'octubre.

En proves de natació Jesús Rodríguez va aconseguir la medalla d'or i Miquel Molist va ser quart.

APLEC DE LA CAPELLA

Entre els dies 22, 23 i 24 de setembre van tenir lloc els actes de celebració de l'Aplec de la Capella.

Pel que fa a la programació d'enguany, a més del ja tradicional concert de campanes del divendres, el dissabte es va organitzar la marxa infantil, un espectacle a la plaça de la capella a càrrec de Marcel Gros i una audició de sardanes a càrrec de la Cobla Genisenca.

El diumenge 24, al migdia, a la capella de la Pietat va tenir lloc un concert a càrrec del Cor Parroquial. A la tarda del mateix dia, una cercavila i una audició i mitja de sardanes a càrrec de la Cobla Laietana van completar el gruix de les activitats.

Finalment a les 6 de la tarda es va descobrir la placa del carrer dedicat a Mn. Llorenç Costa, un dels impulsors de la restauració de la Capella de la Pietat, després que fou destruïda en el transcurs de la revolució de 1936.

JOVENTUT

El dia 7 d'octubre es va elegir la nova Junta del Consell de Jovent d'Arbúcies, on hi participen la major part de les entitats i col·lectius juvenils de la Vila.

La nova Junta té com a prioritats l'organització d'activitats conjuntes com serà la Fira d'Entitats Juvenils, el manteniment de l'organització dels camps de treball a Montsoriu, i la coordinació de les diferents activitats juvenils establint una programació anual i evitant d'aquesta manera duplicar esforços.

CURS SOBRE RISCOS LABORALS

Del 10 d'octubre al 2 de novembre ha tingut lloc un curs sobre riscos laborals per a empreses de menys de 6 treballadors. A aquest curs hi ha participat 18 empreses majoritàriament d'Arbúcies i ha estat organitzat pel Consell Comarcal de la Selva en el marc del programa *Microxel XXI*, amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Arbúcies.

KAFU

El dissabte dia 26 d'agost, al Pati del col·legi Dr. Carulla, es va celebrar la 8a edició de la KAFU POPULAR D'ARBÚCIES.

Aquesta Festa organitzada pel col·lectiu d'immigrants del poble, va comptar dintre de la seva programació, amb diverses activitats (taller de trenes, exposició...) així com un sopar i ball amenitzat pel grup ZOUMBIA.

FESTA DE LA INTERCULTURALITAT

Organitzada per Desenvolupament i Migracions, Maulets i SOARPAL amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Arbúcies i l'Associació de Jubilats entre els

dies 29 de setembre i 1 d'octubre van desenvolupar-se les activitats de la Ia Festa Intercultural.

Dintre de les activitats portades a terme cal destacar una sessió de cinema al teatre de la Llar de Jubilats amb la projecció de la pel·lícula *Saïd* de Llorenç Soler, una xerrada-col·loqui sobre interculturalitat a càrrec de Cristina Andreu, Carmen Luque i Xavier Besalú i una mostra intercultural el diumenge 1 d'octubre a la Plaça de la Vila, amb música, exposició, vídeos, etc.

FOTOGRAFIA EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES DEL MARROC

Del 17 al 29 d'octubre va tenir lloc a la sala d'exposicions temporals del Museu Etnològic del Montseny, una exposició de fotografies de Ramon Camps, titulada *Imatges del Marroc*. En aquest recull, format per una trentena d'obres en blanc i negre i color, l'autor se centrava en aspectes i formes de vida tradicionals d'aquest país nord-africà, amb una especial atenció al retrat de la seva gent, veritable protagonista de l'exposició.

EL PALS d'Arbúcies a

Ja està elaborada la proposta de Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) d'Arbúcies que té com a objectiu general impulsar tot un conjunt d'accions que afavoreixen la protecció del medi ambient, garantint alhora el progrés social i econòmic de la vila. És el moment ara d'obrir el debat al conjunt de la ciutadania i el conjunt d'entitats per tal de completar i consensuar les propostes plantejades.

El procés d'elaboració del PALS d'Arbúcies inicia aquesta tardor la seva darrera fase. Una vegada realitzada la diagnosi de l'estat del municipi, presentada en articles anteriors, l'equip tècnic ha realitzat la proposta de PALS que pretén donar resposta als principals reptes ambientals que s'han identificat. Millorar la gestió del cicle de l'aigua, preservar i valoritzar el patrimoni natural i cultural local, reduir l'impacte del vehicle privat sobre la vila i la seva població, o la millora de la gestió dels residus són alguns dels objectius prioritaris plantejats.

Al llarg dels propers mesos de novembre i desembre la proposta de Pla es presentarà per temes en diverses sessions de participació pública, de forma que es pugui conèixer, debatre i consensuar per part de la ciutadania i agents socials i econòmics locals. Es tracta d'un document obert, de forma que s'espera al llarg del procés de participació pública pugui veure's modificat i enriquit substancialment respecte la proposta inicial. La proposta de Pla s'estructura en forma de 8 línies estratègiques, que reflecteixen en cada cas un objectiu estratègic de la

vila en el procés cap a la sostenibilitat. Cada línia estratègica conté tot un conjunt d'accions a realitzar per assolir l'objectiu plantejat i que s'agrupen en forma de programes d'actuació. La proposta inicial considera fins a 114 accions per desenvolupar al llarg dels propers 10 anys, i en les que s'han de veure implicats no solament l'ajuntament, sinó també altres administracions supramunicipals, els agents econòmics locals, el teixit associatiu i el conjunt de la ciutadania. L'èxit del desenvolupament del PALS depèn en bona part de la participació de tots ells.

Les accions proposades són molt diverses, mentre que en alguns casos pot suposar la construcció d'una determinada infraestructura ambiental o implantació de nous serveis, en d'altres poden ser modificacions d'una normativa, campanyes de sensibilització o canvis d'hàbits del personal de l'ajuntament. A continuació es comenten els aspectes més significatius de cadascuna de les línies estratègiques proposades pel Pla.

PRESERVAR LA BIODIVERSITAT I EL PAISATGE DEL CONJUNT DEL MUNICIPI

Mantenir en bon estat els ecosistemes aquàtics constitueix el primer dels objectius específics d'aquesta línia degut a la importància que prenen els cursos d'aigua i basses en la conservació dels valors naturals locals. Constitueixen alhora els ecosistemes del municipi que han aplegat el major nombre d'extincions de fauna recent i que pateixen impactes com la introducció d'espècies forànies, la introducció de plantacions fustaneres o la pròpia dificultat per garantir els cabals. Es plantejen en aquest sentit accions per a la conservació de la vegetació de ribera com les vernedes i avellanoses, protegir i controlar les activitats a l'entorn dels cursos d'aigua, evitar la proliferació d'espècies d'animals no autòctons o activitats de sensibilització sobre l'interès d'aquests ecosistemes. Un altre àmbit específic d'actuació és impulsar la

Vehicles circulant pel centre urbà.

Foto: AHMA

millora d'hàbitats i la conservació de la flora i la fauna vinculades a les activitats tradicionals com l'agricultura, l'explotació forestal o la caça. Es tracta en aquest cas de potenciar el manteniment de determinades pràctiques tradicionals que afavoreixen la preservació de la biodiversitat i alhora integrar les bones pràctiques ambientals en tot aquest tipus d'activitats tan vinculades a l'entorn i la gestió dels recursos naturals del municipi.

Minimitzar la incidència de l'increment d'ús social de l'entorn és també important, amb la necessitat de reduir la freqüentació en zones sensibles i d'interès natural i la circulació motoritzada al medi natural. Es proposa també reduir els impactes de les actuacions urbanístiques com la zona industrial de Ca n'Aulet, el polígon de Torres Pujals i el Pla especial del Regàs, així com els impactes d'infraestructures com l'Eix Transversal, les antenes de telefonia mòbil o la possible línia d'alta tensió.

Finalment s'indica l'interès d'aprofundir en les possibilitats que ofereix el Parc Natural del Montseny per a la millora del medi natural i el desenvolupament socioeconòmic, impulsant la revisió del Pla especial del Parc.

DISMINUIR LA INCIDÈNCIA DEL TRÀNSIT I IMPULSAR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE

L'increment progressiu de l'ús del vehicle privat en la mobilitat interna i intermunicipal i l'augment significatiu dels desplaçaments per treball cap a Arbúcies constitueixen factors que han intensificat problemes com l'aparcament, la congestió, la contaminació acústica i atmosfèrica, el consum d'energia o el propi impacte sobre la salut dels vilatans. En aquest sentit el Pla pretén impulsar l'ús del transport públic

mitjançant la incorporació de nous serveis de transport i la millora dels existents, i alhora reduir l'ús del vehicle privat a la vila tot limitant el seu ús al centre, potenciant els aparcaments perifèrics i de rotació, fomentant els desplaçaments a peu i en bicicleta, desenvolupant un teixit urbà que disminueixi les necessitats de mobilitat i promovent bons hàbits de mobilitat entre la població. Disminuir el soroll original pel trànsit amb canvis en la regulació del trànsit, el control del soroll i velocitat dels vehicles, i les campanyes de sensibilització són altres de les accions assenyalades.

FER UN ÚS SOSTENIBLE DELS RECURSOS HIDRÍCS

La gestió d'un recurs valuós i limitat com l'aigua constitueix sens dubte un dels àmbits prioritaris per la vila d'Arbúcies per la incidència que té en el conjunt de la ciutadania, les activitats econòmiques que s'hi desenvolupen i el manteniment dels ecosistemes. Assolir un ús sostenible de l'aigua a la vila requereix la implicació de totes les parts implicades de forma que es racionalitzi i optimitzi el seu ús en tots els sectors i es garanteixi el seu retorn a l'ecosistema degudament sanejada. El Pla proposa en aquest sentit tot un conjunt d'accions per a la reducció

Riera d'Arbúcies.

del consum i la millora de la gestió de l'aigua dels diferents sectors d'activitat. S'incentiva així el control i l'aplicació de sistemes de reducció de consums d'aigua per a ús agrícola, l'elaboració d'un estudi detallat de consums i recursos a la conca amb l'aplicació temporal d'una moratòria per evitar implantació d'activitat amb elevats consums d'aigua, la realització de campanyes de sensibilització, i la millora de la gestió de les xarxes d'abastament que permeti una millora en el servei al consumidor.

Un altre objectiu específic que s'assenyala és la millora del sanejament de l'aigua, potenciant el control i depuració de les aigües residuals industrials, ampliant i incrementant el manteniment de la xarxa de clavegueram, i millorant el funcionament de la depuradora per reduir les olors i la concentració de contaminants en la sortida.

Finalment el Pla proposa fomentar la creació d'una Entitat Local de l'Aigua que abasti a la conca de la Tordera on hi intervinguin els Ajuntaments i les Comunitat d'usuaris, i des de la qual s'impulsi una gestió integral dels recursos hídrics.

FOMENTAR LA MINIMITZACIÓ, REUTILITZACIÓ I RECICLATGE DE RESIDUS

En l'àmbit de la gestió dels residus municipals Arbúcies disposa actualment de tots els mecanismes i infraestructures per dur a terme la separació en origen, la recollida i el tractament adequat dels residus valoritzables, fet que es reflecteix en un percentatge de recollida selectiva superior a la mitjana catalana. Malgrat això, el municipi encara es troba lluny dels objectius de

reciclatge marcats per la legislació vigent i de les possibilitats que permeten les infraestructures existents. El Pla suggereix accions com el desenvolupament de campanyes d'informació i sensibilització ciutadana vinculades especialment a la recollida selectiva de matèria orgànica i fraccions d'envasos, millorar la neteja i manteniment de les àrees d'aportació, continuar amb l'eliminació periòdica dels punts d'abocament incontrolat, fer una millora continuada del funcionament de la deixalleria o millorar la gestió de runes. Degut al tipus d'activitats implantades al municipi els residus industrials generats no són especialment impactants, tot i la necessitat plantejada al Pla de millorar certs aspectes de la seva gestió i fomentar la seva minimització i reutilització.

OPTIMITZAR ELS CONSUMS ENERGÈTICS I REDUIR LES EMISSIONS CONTAMINANTS A L'ATMOSFERA

Seguint una tendència similar al conjunt de Catalunya, la vila d'Arbúcies experimenta un increment substancial de consums energètics (7 % anual), que es combina amb un baix ús d'energies renovables. En aquest context el Pla proposa un primer paquet d'accions associades a la reducció dels consums energètics per part de l'administració local que donin continuïtat i potenciïn les ja realitzades fins a l'actualitat en aquest àmbit. Incorporar sistemes eficients en el consum d'energia en els edificis municipals, instal·lar sistemes d'aprofitament d'energia solar o aplicar un pla de control i estalvi energètic són algunes de les accions plantejades.

Aquestes accions a emprendre per l'administració tenen l'objectiu de racionalitzar al màxim el consum energètic, però alhora per constituir un element de sensibilització per a la resta del municipi. En l'àmbit domèstic el Pla pretén impulsar normatives i campanyes de sensibilització que afavoreixin l'estalvi energètic, així com avaluar la possible construcció d'una central de calefacció municipal que funcioni

Contenidors de recollida selectiva

PRESENTACIÓ I DEBAT

Amb la proposta inicial de Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat d'Arbúcies ja realitzada, és el moment de sotmetre a debat i consens el conjunt d'objectius i accions plantejades per part del conjunt de la ciutadania i agents socials i econòmics locals.

Al llarg de quatre sessions de debat temàtiques a realitzar els dimecres del mes de novembre es presentarà per part de l'equip tècnic els elements bàsics de la diagnosi realitzada i les propostes d'actuació que se'n deriven. A partir d'això s'obrirà entre tots els assistents un ampli debat que permeti enriquir i consensuar les propostes d'actuació, de forma que al final d'aquesta fase disposem d'un Pla amb el màxim de participació.

Les sessions temàtiques seran les següents:

- Sessió 1: Aigua
- Sessió 2: Residus, energia i activitats
- Sessió 3: Mobilitat i espai urbà
- Sessió 4: Medi natural i desenvolupament local

A les sessions es convocarà tant a les entitats locals i agents econòmics vinculats a les diferents temàtiques com als ciutadans en general. A llarg dels propers dies es farà tramesa de la convocatòria a tots els domicilis d'Arbúcies

amb residus de fusta i llenya. I finalment per al sector industrial, que presenta un consum considerable, s'indica l'interès de realitzar auditories energètiques que permetin reduir els consums, així com incrementar el control de les emissions produïdes.

POTENCIAR LA GESTIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL I L'AMBIENTALITZACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

Malgrat les limitacions de recursos i competències que pugui presentar l'administració local, l'ajuntament és sens dubte el principal responsable i referent per a la població en relació a la gestió ambiental local i l'impuls de l'Agenda 21.

En aquest sentit el Pla considera especialment prioritari la màxima integració de criteris ambientals en el funcionament de l'administració, de forma que els impactes ambientals de la seva activitat (producció de residus, consum energètic o consum d'aigua) siguin els mínims i pugui així exercir un rol exemplificador pel conjunt de la ciutadania per avançar cap a la sostenibilitat. Integrar criteris ambientals en la selecció de proveïdors o contractació i concessió de serveis externs, realitzar un manual de bones pràctiques ambientals per als treballadors municipals

o avaluar la possible implantació d'un sistema de Gestió Mediambiental basat en la ISO 14.001 són algunes de les possibilitats plantejades. Dins de l'àmbit de la gestió ambiental municipal, el Pla proposa millorar el control sobre les activitats del municipi així com potenciar les accions de prevenció i control de risc, donant continuïtat a les tasques ja realitzades en relació al risc d'incendi, i promovent la prevenció de risc en l'àmbit industrial.

EDUCAR EN ELS VALORS DE LA SOSTENIBILITAT I PROMOURE LA IMPLICACIÓ DE LA POBLACIÓ EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'AGENDA 21 LOCAL

Un dels aspectes bàsics per al desenvolupament de l'Agenda 21 és la necessària implicació del conjunt de la ciutadania i agents socials i econòmics locals, entenent que es tracta d'un Pla d'Acció de la vila i per a la vila. Aquesta implicació ha de començar amb el propi debat i consens del Pla a realitzar al llarg dels propers mesos, i continuar amb la participació en el seguiment i desenvolupament del Pla en el futur. El Pla proposa en aquest sentit tot un conjunt d'accions per fomentar la participació de la població i entitats en la implementació de l'Agenda

21 com l'edició de documents divulgatius, creació d'òrgans estables de participació ambiental o un Pla de Patrocini ambiental per a les empreses. La promoció de l'educació per al desenvolupament sostenible, afavorir l'accés a la informació ambiental a la ciutadania o fomentar un possible agermanament d'Agendes 21 amb algun municipi del Sud són altres de les suggerències que fa el Pla.

IMPULSAR EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL AMB CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

Atenent a la situació social i econòmica de la vila, el Pla suggereix un conjunt d'accions per tal de

potenciar determinades activitats econòmiques especialment interessants per a la valorització del patrimoni natural i cultural del que gaudeix la vila i la diversificació econòmica local. S'assenyala entre d'altres la necessitat d'impulsar el desenvolupament turístic de la vila amb la creació del Consorci Turístic que afavoreixi les sinèrgies entre els sector públic i privat local i impulsi l'activitat del sector al municipi. Finalment es suggereixen accions amb l'objectiu d'afavorir el benestar i cohesió social, impulsant la inserció laboral femenina, la integració dels immigrants o la promoció i protecció de la salut de la població.

DAVID PON
MINUARTIA. *Estudis Ambientals*

Educar en valors

Valors de la borsa o valors de la

Joan Surroca, persona amb experiència com a pare i en el món de l'educació, vinculat des de jove a accions de solidaritat i membre de Justícia i Pau, ha estat durant molts anys professor d'història de secundària, responsable de la dinamització de diversos museus i darrerament parlamentari a Barcelona, va ser a Arbúcies fa unes setmanes convidat per l'AMPA de l'IES Montsoriu per parlar de l'Educació en valors dels nostres fills/alumnes, pensant de manera especial en l'edat de l'adolescència. L'interès que va despertar entre les persones assistents ens ha animat a publicar la seva exposició que degut a la seva amplitud fragmentem en dues parts i de la qual en el present número en podreu llegir la primera.

QUÈ ÉS EDUCAR?

Vaig estar d'acord a tractar aquest tema tot i ser conscient de les meves limitacions i saber que en aquest terreny un sempre va a les palpentes i amb el dubte. Malgrat tot, no intentar una aproximació seria la pitjor de les eleccions possibles. Tant pels pares com pels mestres, val més un intent imperfecte d'educació que deixar els nois i les noies silvestres.

És el que el fill o filla respiri allò que més educarà. Els valors que els fills capten són els que practiquem.

Per posar en evidència la dificultat de parlar sobre educació, de cap on ha d'anar l'educació, us explico una anècdota que em va passar. En un dels museus que vaig treballar va visitar-me una alumna universitària que estava preparant el seu treball de

fi de carrera. Havia elegit fer un estudi sobre la intervenció del pedagog en els museus. Visitava, aquesta noia, diferents professionals de l'educació— de museus catalans i ens anava interrogant mentre gravava en el seu cassete. La primera pregunta, de les diverses que ens feia en un ampli qüestionari com, es plantejava això: Què és per tu educar? Aquesta alumna va tenir l'amabilitat de fer-me arribar una còpia del seu treball un cop enllestit. Vaig quedar perplex quan vaig llegir, a la pàgina que recull les respostes a la primera pregunta, que vaig ser l'únic agosarat a respondre-la. L'alumna ho explica així: He començat l'entrevista preguntant-los el que ells entenen per Educar. La veritat és que m'ha sorprès força el fet que no sabessin ben bé definir aquest concepte, tot i ser la seva feina diària, i per tant, després ho he concretat més en el

camp museístic. Tot i això, m'agradaria destacar la meua visió personal, sobre el que significa educar. Ho vaig fer començant amb els següents termes: Per educar s'entén adaptar la gent a unes pautes que hi ha establertes, però per mi educar hauria de ser just al revés: posar en qüestió tot el que ja hi ha existit, tot el que es dona per suposat, cert i evident. Educar hauria de fer gent inconformista, persones equilibrades: o sigui, acostumades a pensar, a reflexionar abans de l'actuar, però sobretot gent rebel, gent en desacord amb un món que no està bé, gent que mentre no estigui bé, es rebel·li. Com que el món mai estarà prou bé, sempre s'ha d'educar per a ser rebel.

Sobre les aptituds que hauria de tenir un educador, vaig contestar això: Les aptituds que voldria per un educador serien les que a mi m'agradarien per a tota

persona, perquè si l'educador fa persones ell ha de ser una persona afinada: una persona dialogant, oberta, que no es cregui que ja té la veritat, una persona amb capacitat per tenir dubtes, amb inquietuds per transmetre valors oberts com el diàleg, que tingui aptituds per valorar i per prioritzar. Fan falta humanistes. És important també l'empatia, saber-se posar al lloc de l'altre. Amb tot, és el que el nen o nena, noi o noia respiri allò que més l'educarà.

Sóc conscient que en respondre ho vaig fer de tal manera que entrava plenament en el tema dels valors. No em va fer por definir-me, tot i la meua tendència a matisar, a no dualitzar (blanc-negre, bo-

Educar és oferir valors.

vida

dolent, etc.). Moure's en educació és fer vida en el terreny de la incertesa, però no vol dir instal·lar-se en el camp de la indiferència. El dubte és sa, però la paralització és suïcida. La reflexió és necessària, però l'acció és sempre imprescindible.

Com més ajustem allò que diem amb allò que fem, millor eduquem.

Pretendre educar en valors no ens garanteix no equivocar-nos, però tots eduquem d'una manera o altra. Qui no en parla gens dels valors, també educa en valors. I qui en parla molt no vol pas dir que eduqui més, perquè pot fàcilment adoctrinar en lloc d'educar. Un intent d'educar en valors no ha de fer por. Però no cal enganyar-se, es necessita ser molt valent/a: pot canviar les nostres pròpies vides de manera considerable. Perquè quin valor té parlar de valors amb els fills, alumnes o ciutadans si aquells que en parlen no practiquen allò que diuen? No té cap valor. Potser val més no parlar-ne. En tot cas és millor educar per aquells valors que practiquem, encara que teòricament sapiguem que no són els valors més desitjables, però que els joves vegin sempre una coherència. Els educands han de poder observar que hi

ha un intent honest, un desig d'aproximació a la pràctica dels valors que teòricament oferim. És molt bo parlar amb els fills amb termes semblants als següents: La solidaritat és un valor que m'agradaria que practiquéssis a la teva vida. Ja ho veus, procuro ser solidari... però algunes vegades no ho sóc prou. M'esforço des que era jove com tu per ser un xic més solidari cada dia... potser vindrà un moment que arribaré on m'agradaria. Si el noi-noia sent aquestes paraules i realment observa que el pare-mare fa un intent per esdevenir més solidari/a, el resultat educatiu serà reeixit, perquè no calen uns pares absolutament solidaris per introduir el concepte de solidaritat (o altres valors) en els joves. Si els pares creuen que aquest valor de la solidaritat portarà el seu fill o filla a no esdevenir allò que ells creuen que ha de ser, és mil vegades preferible que no diguin res o que parlin clar: Noi-noia: si vols ser alguna cosa en la vida procura per tu que a mi ningú m'ha regalat res. Aquest discurs que podem titllar d'egoista, té una gran virtut: aquells pares que així actuen, sense saber-ho, estan educant en el valor de la sinceritat. És a dir, no eduquem tant en els valors que diem, que parlem, sinó en els valors que se'ns escapen. És allò que fem el que realment té importància. Com més ajustem allò que diem amb allò que fem, millor eduquem.

Deixeu-me explicar una altra vivència personal per il·lustrar el que intento transmetre: un matí, quan el dia neix d'un diumenge de finals de gener, quan els ametllers anunciadors de la primavera floreixen a l'Empordà, moria el meu pare i moria dolçament, en el seu llit. Vaig tenir el privilegi de ser la persona que en aquell moment el vetllava i vaig poder observar el seu darrer respir. Poques hores abans, ens va dir: Moro en pau. Tenia 79 anys i havia patit molt: guerra, mili pitjor que la guerra durant 28 mesos a l'Àfrica, treball immens en èpoques difícils, malaltia greu durant vint anys, amputació amb dolors previs indescriptibles de dia i nit durant 100 dies..., però a l'hora de morir va morir en pau. Morir en pau és l'única assignatura important. Per a mi va ser un valor que el meu pare manifestés que moria en pau. No vaig rebre diners ni en vaig pagar per aquest valor, per tant valor no és igual a diner. El meu pare no va fer cap sermó, simplement va morir en pau. És una vivència, no un joc de paraules... Els valors es comuniquen a través del testimoniatge, no de boniques expressions. Els valors no s'ensenyen com la biologia o l'anglès. Els valors es practiquen i també es viuen, de tal manera que la mirada, els gestos, la veu, destil·len algun tipus de valor.

ESTIMAR SENSE DIMITIR D'EDUCAR

Si una cosa m'agradaria aconseguir avui és tranquil·litzar-vos com a pares. Segur que molts de vosaltres us ho esteu passant malament, alguns molt malament, però tenim un tresor que a vegades, de tan obvi, ens passa desapercebut: vosaltres estimeu els vostres fills i filles! Aquest amor pot moure muntanyes. Sigueu perseverants i estimeu sempre, no tanqueu mai la

Educar en valors pot variar les nostres vides no ja només les dels fills.

porta, acolliu sempre, no aixiqueu mai la veu, sigueu pacients. Sigui quin sigui el vostre fill, la vostra filla, l'educareu de la millor manera si, tot estimant-lo, l'escolteu quan li plagui parlar, sense forçar. Sovint s'acusa els pares de despreocupació envers els fills; això no és cert. Hi ha dimissions prematures, errors educatius (però un error és una falta intel·lectual, no una falta moral. Qui ens ha ensenyat aquest difícil ofici d'educar?

Tenim la responsabilitat de l'educació dels nostres fills i està demostrat que en aquesta empresa en som accionistes majoritaris. Ni

sumant l'escola, mitjans de comunicació, amics, etc. suma tant com la influència familiar. I això no us ha pas de saber greu, ni us ha d'angoixar.

Vosaltres teniu l'oportunitat d'educar degudament sense ser especialistes en educació. És suficient l'estimació, la intuïció, el sentit comú i tenir l'orella parada per tenir

en compte quatre regles d'or: el valor del pensar, el valor de la llibertat, el valor de la vida i el valor de la societat.

JOAN SURROCA I SENS.
Educador

BREUS

INICI DE CURS

EL 6 de setembre es van iniciar les classes a la Llar d'infants Vedruna, on durant l'estiu s'hi ha portat a terme algunes obres de reforma (ampliació dels lavabos i noves piques a la classe). Durant l'estiu també s'han fet obres de reforma de la cuina. El 12 de setembre l'equip directiu assisteix a la reunió de les escoles Vedruna de les comarques gironines on se'ns informa de l'eix que es treballarà aquest any (Any de la cultura de la pau i la no violència), dels projectes de millora treballats durant el *Fòrum Vedruna, parlem de futur* i del projecte FEAC / Família i Escola, acció compartida. EL 15 de setembre es va iniciar el nou curs amb un nou horari: matins de 9 a 13h i tardes de 15 a 17. S'estrena un servei de permanències de 5 a 7 de la tarda pels alumnes d'Educació infantil i Cicle inicial de primària. El 22 de setembre va fer-se una sortida de tota l'escola a la Capella de la Pietat en la celebració del seu Aplec.

COL·LEGI VEDRUNA

L'ESCOLA ENS QUEDAVA PETITA

A la nostra escola, inaugurada fa vint-i-tres anys, hi ha 16 aules. En aquests moments, i des de fa tres anys, tenim 17 grups d'alumnes i està previst que d'aquí a dos cursos en tindrem 18. Per aquesta raó, vam haver d'habilitar la meitat del laboratori com a aula, amb la considerable reducció d'espai que això significa per a les dues utilitats.

També des de fa força anys la sala de mestres ens ha quedat petita i les reunions de claustre les hem de celebrar a la biblioteca de l'escola.

Assabentats d'aquesta situació tant el departament d'Ensenyament com l'ajuntament de la Vila, després d'observar *in situ* els problemes tècnics, arquitectes i

aparelladors, es va decidir que la millor manera d'augmentar l'espai que ens fa falta era construir un mòdul nou. També calia una escala que des del pis de dalt donés directament al pati, fent cas de les normes de seguretat que han de tenir els edificis públics.

Aquest mòdul, que està destinat a sala de mestres, despatxos per a l'equip directiu i per a rebre visites i sala de la fotocopiadora i l'escala, es van començar a construir a principis d'aquest estiu passat. Aviat estarem a punt de fer el trasllat a les noves instal·lacions.

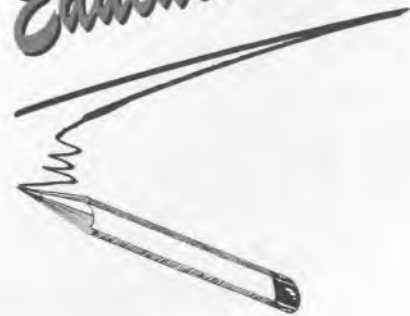
I com queda això de que ens fan falta aules? Doncs, per a l'estiu que ve està programat construir un nou menjador a la part on fins ara hi havia els despatxos i sala de mestres. D'aquesta manera en el menjador actual i la sala d'audiovisuals s'hi podran habilitar dues noves aules.

Per tant aquesta haurà estat una construcció en cadena, que no s'ha pogut començar una part fins que no estigués acabada l'altra, i sempre, pensant en la seguretat dels nostres alumnes, plantejant la part més important de l'obra per als mesos de vacances de l'escola.

EQUIP DIRECTIU DEL CEIP DR. CARULLA

Nou mòdul del col·legi públic

TROBADES D'EDUCACIÓ ALTERNATIVA. ESTIU DEL 2000

Del 24 al 28 de juliol passat es van realitzar a Arbúcies les trobades d'Educació Alternativa organitzades pel col·lectiu *Des-Edukando* de Barcelona on volien difondre idees i dinamitzar una resposta al debat d'alternatives a l'actual sistema d'ensenyament.

Les trobades van ser preparades a nivell internacional i les ponències les van presentar diversos col·lectius i persones dels estats espanyol, francès, anglès i australià.

L'organització de la trobada va ser

autogestionària, basada en l'assemblea diària, els i les participants prenien totes les decisions. Cada nit, durant l'assemblea, es feia una anàlisi de la marxa del dia, es formaven els grups que prepararien els diferents àpats per a tots i totes els assistents, i es concretaven les ponències previstes pels adults i activitats adreçades a infants.

Al voltants d'unes setanta persones va participar-hi durant tota la setmana o assistint-hi puntualment algun dia. A les tardes i nits es van fer activitats musicals, explicació de

contes, jocs, gimcanes, etc.

Entre les ponències i materials que es van presentar hi havia el projecte de l'escola *Bonaventure*, experiències de *Krisnamurti* a les escoles d'Anglaterra i l'Índia, la *Prosperidad* de Madrid, diversitat i educació intercultural, taller de mitjans de comunicació en comunitats d'aprenentatges, el part natural i la importància de la criança dels infants, aprendre a casa, experiències en escoles rurals (Lliurona), etc.

Els arbucienços assistents a les jornades (pares i mestres) les vàrem valorar com a positives i creiem que és una sort que col·lectius interessats en l'educació escullin la nostra vila per a fer les seves trobades, la qual cosa ens ha permès participar en un intercanvi d'experiències internacional gairebé sense sortir de casa.

MAITE ESPÍ,
assistent a les jornades

TROBADA D'EXPERIÈNCIES ALTERNATIVES EN EDUCACIÓ. UNA RESPOSTA AL SISTEMA EDUCATIU NEOLIBERAL

Per molt que es vulgui emmascarar el sistema educatiu vigent està en funció de reproduir la societat de classes socials i assegurar l'obediència a l'estat. La doble xarxa privada pública està en funció de garantir el manteniment de la dominació econòmica i, de la direcció estatista i la funcionarització i jerarquització del professorat a l'escola pública, només se'n poden esperar resultats encaminats a assegurar la submissió.

Encara que el llenguatge de l'anomenada "Reforma"

sigui en molts dels casos progressista, la realitat als centres d'ensenyament no coincideix majoritàriament amb la teoria. El fracàs escolar, la falta de motivació per part de l'alumnat, el sexisme, la competitivitat, la segregació, la manca d'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials, el directivisme, les demandes del professorat d'enduriment de les capacitats sancionadores, la manca de valors, la desorientació en els joves usuaris, l'augment de la violència... fan evident que el sistema no funciona.

La Universitat se'ns presenta com un lloc destinat a la reproducció del sistema, encaminat a la reproducció acrítica d'uns dogmes que, més que la recerca del saber, es viu com un sistema de promoció social.

Les polítiques neoliberals aprofundeixen els déficits de la xarxa pública i accentuen la segregació econòmica. L'ofensiva desencadenada per l'església i el *Ministerio de Defensa* per introduir-se a les aules deixen més clar quin sistema tenim i cap a on va encaminat.

Podríem sumar-hi els efectes dels mitjans de comunicació, la manipulació de l'oci consumista i alienador, la crisi de l'institució familiar i la pèrdua del paper educatiu de la família... La fallida del sistema per generar un sistema educatiu al servei de les classes populars i que serveixi per educar homes i dones en llibertat i solidaritat és evident per a tothom que la vulgui veure. Cal treballar per a trobar-hi sortides.

DES-EDUKANDO
Col·lectiu de Barcelona

RIGOBERTA MENCHÚ LA PAU 1992, VISITANT

El 2 de juliol passat va visitar la nostra vila la Premi Nobel de la Pau Rigoberta Menchú aprofitant una breu estada que va fer a Girona. Va ser rebuda a la plaça de la Vila on després de fer un parlament de benvinguda va exposar algunes de les intencions que la porten a viatjar arreu del món. Va visitar les dependències de la Casa de la Vila, signant en el llibre d'honor:

TEXT LLIBRE D'HONOR

Para los amigos y amigas de Arbúcies, para nuestro queridísimo amigo Jaume Soler alcalde de este lindo pueblo y a cada uno de los miembros del Consejo, nuestro Amor, nuestra Amistad y sobre todo nuestra lucha común por una Cultura de paz.

Gracias por su solidaridad con los pueblos de América y gracias por su acompañamiento al pueblo de Guatemala.

La Vida es Paz

*Rigoberta Menchú
2 de julio del 2000*

Rigoberta Menchú Tum va néixer el 1959 en una família camperola índia i pobre de la branca de Quiche de la mil·lenària

cultura Maya en terres del que actualment anomenem Guatemala. Ja d'adolescent es va veure implicada en programes

socials i de reforma de l'església catòlica i com activista en el moviment pels drets de les dones. En la seva joventut va

treballar en el camp i més endavant en la ciutat com a treballadora domèstica. Durant els anys 70 i 80 a Guatemala, les tensions entre els descendents dels emigrants europeus i de la població índia nativa varen augmentar. Va viure al mig de la injustícia, de la misèria i de la discriminació patida pels indígenes a Guatemala. Amb el seu pare organitzà el CUC (Comité de la Unión Campesina) el 1979 i després els membres de la seva família van patir persecució. Va veure com les forces repressives torturaven i assassinaven a diversos membres de la seva família

Visitant les dependències
municipals.

Foto: Jordi Planas.

Ú, PREMI NOBEL DE A ARBÚCIES

L'any 1981 va haver de sortir de Guatemala i fugir a Mèxic, on va organitzar els moviments de resistència dels camperols i va cofundar una representació unida de l'oposició guatemalenca. Durant aquest temps Menchú va ser molt activa, organitzà un front popular i va animar la població camperola que resistís l'opressió.

Durant el significatiu any 1992 li va ser concedit el premi Nobel de la Pau en reconeixement pel seu treball vers la justícia social i la reconciliació etnocultural basada en el respecte pels drets de la gent indígena, cinc-cents anys després de l'arribada dels primers europeus al continent americà i el consegüent inici de la colonització. Va ser la primera persona indígena i la més jove en rebre la distinció. El premi va suposar també un reconeixement simbòlic de les víctimes de la repressió, del racisme i de la pobresa, i un homenatge a tot el poble indígena, especialment a les dones.

Actualment viatja pel món treballant en la defensa dels drets humans, de la pau i dels drets de la gent indígena.

De formació autodidacta, ella s'ha mostrat com una dona de gran empena i intel·ligència. L'any 1983 va publicar un llibre biogràfic. El 1993 les Nacions Unides la va nomenar com a ambaixadora amb motiu de l'any internacional dels pobles indígenes. Actualment és promotora de la dècada internacional dels indígenes i designada com a consellera personal del director general de la UNESCO.

La seva acció es canalitza dins i fora de Guatemala a través de la fundació que porta el seu nom i té entre els seus objectius incidir en els següents àmbits:

- Prevenció de conflictes, mediació per a solucions negociades, preservació de la pau, desenvolupament amb justícia social, ajuda a comunitats indígenes afectades per conflictes.
- Promoció dels drets humans, respecte per la vida, justícia i democràcia. Defensa dels drets civils, polítics, culturals, econòmics i socials.
- Valors del poble indígena, promoció de la seva opinió en el món, difondre la

cultura, l'ètica, la història, l'harmonia amb la natura, el respecte a la diversitat, rebuig del racisme i la discriminació.

- Drets de la dona indígena, dret a participar en totes les decisions, igualtat en tots els àmbits. Una vida dignificada amb millor qualitat: educació, atenció mèdica, dret a progressar. Dret a un desenvolupament sostenible.

Rigoberta Menchú va passar per Arbúcies, però el testimoni de la seva presència i el seu missatge restaran per recordar-nos que en aquest món hi ha moltes causes per les quals lluitar des de posicions pacifistes.

JORDI PUJADAS
Redacció

Signant en el llibre d'honor de l'Ajuntament.

Foto: Jordi Planas.

La riera pateix un

Enguany ha estat un dels estius més tràgics per a la riera d'Arbúcies. Al llarg dels mesos d'estiu, s'hi han detectat quatre importants episodis de mortaldat de peixos. El primer va succeir a finals de juny i es va localitzar a la zona de la riera un cop passat el pont de l'Institut; durant les obres de canalització de la nova xarxa d'aigües netes una connexió errònia de les canonades va provocar que un important volum d'aigües de les clavagueres anessin a parar directament a la riera. Un altre moment de crisi es va viure durant la tercera setmana de juliol. Aquesta vegada va ser des del Gorg Nou fins a l'escorxadó on es van localitzar el major nombre de truites i barbs morts. La causa principal apunta a un abocament incontrolat i contaminant en algun dels recs que porta aigua a la riera. Els dos últims episodis detectats van succeir-se

entre el 14 i el 21 d'agost. Es creu que el reduït volum d'aigua que portava la riera aquests dies afegit a una important concentració d'aigües residuals urbanes que surten de les clavagueres en mal estat van ser el motiu de la mort dels peixos que quedaven fins llavors en el tram de la riera al seu pas per Arbúcies.

Segons la *Societat de Pescadors d'Arbúcies* en aquests moments es pot parlar d'una desaparició pràcticament del 100% de truites i barbs de la riera. Un dels dies es va arribar a recollir més de 300 truites i més d'un centenar de barbs morts en un tram de 100 metres de riera. A més, han desaparegut la majoria de les truites autoctònes que havien de servir per una futura repoblació.

Aquesta no és pas la primera vegada que succeeixen fets com aquests. Ja fa anys que la *Societat de Pescadors* busca

solucions a un problema que de manera més o menys greu es repeteix cada any. Segons el seu president "és impossible dur a terme qualsevol projecte seriós de repoblació si quan menys ens ho pensem o un abocament o la falta d'aigua ho mata tot". Per a l'associació la solució passa per consensuar una reglamentació local dels usos de les aigües tant superficials com subterrànies.

Després de les anàlisis efectuades per l'Agència Catalana de l'aigua ja es pot afirmar que la darrera mortaldat de peixos va estar causada per un abocament incontrolat.

La notícia de la mort de peixos posen damunt la taula els problemes ambientals i socials existents entorn a la riera d'Arbúcies i la dificultat que hi ha per trobar-hi una solució definitiva. Però també són una conseqüència més de les moltes deficiències ambientals que escometen la vida de la riera.

FONT DE RIQUESA O FONT DE PROBLEMES?

La Riera d'Arbúcies al llarg dels anys ha estat molt humanitzada. Però, és a les darreries del segle XX quan les modernes i

contínues demandes socials obliguen a estudiar les necessitats que hi ha sobre la riera i reestructurar-ne el que és l'ús social. Sense anar més lluny, aquest estiu, la població d'Arbúcies ha patit tallades importants en el subministrament d'aigua. Algunes d'elles com a conseqüència de l'adequació de l'antiga xarxa de subministrament al nou equipament de bombeig. Però concretament, un dels talls va ser causat per la desviació, efectuada per uns regants, de l'aigua del rec que durant la nit havia d'omplir els dipòsit municipal. L'endemà l'ajuntament va fer de mitjancer per arribar a un acord d'emergència entre la companyia encarregada del subministrament SOREA i la comunitat de regants. Mai ha estat fàcil fer coincidir els antics usos amb les necessitats de la societat actual. Avui en dia, a més dels beneficis que comporta viure envoltats d'una qualitat ambiental important, el desenvolupament turístic d'indrets com el nostre passa, sens dubte, per una sensibilitat especial vers el seu patrimoni natural. La Riera d'Arbúcies ara mateix té problemes greus de quantitat i qualitat de les seves aigües, problemes amb la seva flora i fauna; a més, té agressions al que és la seva estructura. Concretament hi trobem episodis de:

Aigües brutes que aquest estiu sortien del clavegueram embussat i que van acabar a parar a la riera.

a important crisi

- Contaminació per abocaments urbans, tant sòlids com líquids.
- Contaminació per abocaments industrials
- Captació sense una suficient regularització.
- Falta de manteniment del cabal mínim ecològic en èpoques de sequera.
- Funcionament incorrecte de la depuradora.
- Excés de sorres portades per les obres que si fa a les seves vores, com les de l'eix.
- Falta d'estudis tècnics i de plans de sanejament.
- Adequació de la demanda pels diferents usos a les possibilitats reals de la riera i l'aquífer.

Per contra algunes de les solucions presentades per mantenir el nivell ambiental de la riera són de molt tenir en compte: entubar els regs, incentivar mètodes més eficients de regadiu, respectar el cabal ecològic, regularitzar el bon funcionament de la depuradora, mantenir la vegetació natural del sistema i incentivar les mesures de repoblació i manteniment de la fauna, construcció de preses que facilitin els dessorraments, projectes fermes per acabar amb els abocaments de les clavegueres o endurir el càstig pel no incompliment de la Llei de preservació del medi ambient,... En tot cas res d'això servirà si tots plegats no comencem a estimar la riera i ens prenem seriosament la seva preservació, ara que ja comencem a ser conscients de la seva fragilitat.

LA RIERA NO HA DE SER UNA CLAVEGUERA

Joiiosos de viure al *Jardí del Montseny* de vegades no sabem adonar-nos o ens entossudim a no voler veure que el mateix cor del nostre jardí pateix una malaltia. En els mesos més secs de l'any, semblant a un atac de cor, la nostra riera rep una sotragada. Llavors nosaltres patim o almenys hi ha qui ho fa veure. A la tardor, amb les pluges sembla que torna la vida a la riera, nosaltres fem un sospir i hi ha qui ja queda tranquil. Almenys fins l'any següent que serà quan tornarem a viure la propera sotragada.

Sembla una paradoxa que precisament hagin estat els pescadors, que sovint són acusats d'anar en contra la natura, els que s'han mostrat més sensibles als problemes que està tenint la riera. Els successos d'aquest estiu segurament haguessin passat desaparebuts per la població a no ser per la *Societat de Pescadors d'Arbúcies*. Han estat ells els que han demanat anàlisi de les aigües i els que juntament amb canalla del poble van treure els peixos morts de la riera. I segons ells també fa anys que demanen una solució buscant el consens de tots els afectats. Tot i que, segons paraules del regidor de medi ambient, Enric Roca, està previst que properament comencin les obres

d'arranjament del clavegueram, Ai quina por!, més obres a les canonades.

Aquells que freqüentment passem per les seves vores sabem que massa sovint la riera pateix les agressions de les activitats humanes realitzades sense miraments ni cura de cap tipus: abocaments de ferralles, agressions a les seves vores, abocaments d'aigües urbanes i productes químics, poca protecció de la seva flora, no manteniment del cabal ecològic que ordena la Llei, entre d'altres... La riera no ha de ser una claveguera, ni els ciutadans ni tampoc els nostres representants locals podem donar l'esquena a la malaltia que pateix la que és el cor del nostre jardí. Cada sotragada que passem es converteix en una feblesa del nostre jardí i així augmenta la possibilitat que el nostre cor es pari, llavors: massatges cardíacs, baipassos, transfusions,... i això si arribem a temps!

ECOBREUS:

- El 13 de setembre passat, com a conseqüència de l'abocament de 300 litres d'acetona a la indústria Inacsa de Sant Celoni, es va posar en funcionament el Pla d'Emergència de la Conca de la Tordera. La participació ràpida de sis camions de bombers va permetre controlar el vessament en una hora.
- El passat dia 5 d'octubre, l'Agència catalana de l'aigua (ACA) organisme dependent de la Generalitat, va aprovar una moratòria de dos anys en la concessió de noves extraccions d'aigua i àrids a la part mitja i baixa de la Tordera. Amb aquesta mesura es vol pal·liar la sobreexplotació de l'aquífer i aturar el greu procés de degradació a què està sotmès.
- La regulació no parla de la part alta de la conca. Segons Marta Lacambra, directora de l'ACA, les desconfiances i susceptibilitats sobre l'efecte que poden tenir les plantes embotelladores sobre l'aquífer els obliga a estudiar quina és la extracció real d'aquestes plantes, diu que això no és una excusa per deixar d'actuar. Properament en parlarem a PERXADA.

Queda molt camí per fer abans no estiguem ben convençuts, tots plegats, que cal valorar la natura i sobretot l'aigua pel que és, pel que ens regala i no pas pel profit econòmic que en podem treure.

ALFONS CASADO
AMARGANT

Algunes de les truites mortes trobades a la riera aquest estiu

ARBÚCIES, PUNT DE TROBADA DELS JOVES

L'acampada Jove d'Arbúcies que organitzen les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC) s'ha convertit, després de cinc anys, en el punt de trobada i d'intercanvi d'experiències de milers de joves vinguts d'arreu dels Països Catalans.

Sota el lema "Arbúcies allibera't", les JERC van

aconseguir reunir més de 10.000 persones en la cinquena edició de l'"Acampada Jove d'Arbúcies". Grups de la talla d'*Els Pets*, *Dr. Calypso* o *Macaco*, entre d'altres, van actuar entre els dies 20 i 23 de juliol a la nostra població. Tot i això, no es va tractar només d'una mostra musical sinó que la reflexió política també va

ocupar un lloc molt important.

Durant els quatre dies que va durar la mostra es van dur a terme cicles de xerrades en les quals van participar el secretari general d'ERC, Josep Lluís Carod-Rovira, l'historiador Roger Buch o el catedràtic de comunicació audiovisual de la UAB, Joan Manel

Tresserras. A més, la possibilitat de fer esport o assistir a diferents tallers de cultura tradicional i popular també estava inclosa en el programa d'activitats de l'Acampada d'enguany.

La primera edició d'aquest festival data de l'any 1996, quan 200 persones es reuniren en el que significava l'inici d'un projecte que volia aplegar, amb una actitud festiva, els principals moviments de l'esquerra independentista. La consolidació de dit projecte va arribar l'any següent amb l'assistència d'uns 400 acampats. Durant la tercera edició de l'Acampada, les JERC es van plantejar assumir un projecte molt més ambiciós, tant pel que fa a la consecució d'un festival musicalment atractiu combinat amb un contingut polític i social interessant, com pel que fa a l'assistència: unes 4000 persones van constituir el balanç de públic de

ANNA FELIPE
JORDI GOÑI I SANSANACH

FOTOGRAFIA: JOSEP CAMPS

CATALANS

L'Acampada Jove 98. Amb l'edició de l'any passat, es va aconseguir que l'Acampada es confirmés com un dels punts més importants de trobada de joves dels països catalans. I és que aquest últim aspecte constitueix un dels principals objectius que persegueixen les JERC amb aquests tipus d'activitats. Per facilitar l'accés a l'acampada, les JERC van organitzar tot un seguit d'autocars que van sortir des de les diferents comarques del Principat, la Catalunya Nord i el País Valencià, així com també un vaixell per possibilitar l'assistència a l'Acampada dels joves de les Illes Balears.

Ès clar que, durant quatre dies, Arbúcies pateix una revolució, un trasbals potser per alguns. I és que rebre més de 10.000 persones en un poble de 5000 habitants no és fàcil si es volen mantenir mínimament l'ordre i la rutina diària.

Però el fet és que la nostra vila es converteix durant aquests dies en un punt de referència, tant pel que fa a la música com a la política juvenil.

En una societat on, cada vegada més, es titlla els joves de superficials i poc compromesos, hauria d'estar ben vista una activitat que té per objectiu combinar la diversió amb la formació, la cultura i l'aprenentatge polític i social, amb la finalitat última de construir una societat més justa, solidària i lliure on es respectin les persones, les cultures i els pobles.

OPINIONS

Rubén Benavent (25 anys, de Quatretonda) i **Clara Espinós** (23 anys, de Sueca)

"Nosaltres ens vàrem decidir a venir perquè som de les JERC i també formem part de l'organització. A més es tracta d'una acampada dels Països Catalans. Enguany és la tercera vegada que venim i abans no havíem vist mai Arbúcies. En canvi, el Montseny sí. Pel que fa al balanç de tots aquests anys, hem de dir que al principi era més familiar i aquest era el seu encant però també és bonic veure que cada vegada hi ha més gent jove implicada en la lluita".

Elena Cortillas Vilagran (Arbúcies)

A mi l'acampada em sembla molt bé, perquè sóc una seguidora d'aquest tipus d'actes, però enguany el descontrol que he observat no l'havia vist altres anys. Joves beguts a les 6 de la matinada, baralles al meu carrer entre joves de fora d'Arbúcies. A mi personalment em van amenaçar en sortir al balcó, fins i tot vaig haver de trucar als mossos. A la meua manera de veure hauria calgut més vigilància i més presència de mossos d'esquadra.

Francesc Bosch (29 anys, d'Arbúcies)

"L'acampada està bé perquè ve molta gent de fora i la gent d'Arbúcies també hi participa, com s'estructura també trobo que està bé. Una cosa que potser hi he trobat a faltar és una mica més d'organització sobretot pel que fa al tema de la seguretat. Un acte d'aquest tipus, amb la gran quantitat de gent que hi participa, suposa un cert trasbals. Des de la nostra perspectiva de policies municipals, el tema d'aparcaments és problemàtic, així com l'actitud d'alguns joves a certes hores de matinada".

Joan Casellas (16 anys, d'Arbúcies)

"Jo vaig estar acampat els quatre dies amb uns amics. Vam decidir comprar l'abonament perquè, per una part, podíem participar en moltes més activitats a un preu més econòmic, i, per l'altra, perquè d'aquesta manera vàrem poder conèixer gent d'altres llocs. L'única pega que hi trobo és que cada any es conviden quasi bé els mateixos grups. Estaria bé que hi hagués una mica més de varietat".

ENTREVISTA A JOSEP CARRAPIÇO, SECRETARI GENERAL D'ORGANITZACIÓ DE LES "JOVENTUTS D'ERC".

- En el seu moment, l'any 1996, perquè us va decidir per Arbúcies a l'hora d'organitzar la primera "Acampada Jove"?

- En primer lloc, per les facilitats que des del primer moment ens va donar l'Ajuntament d'Arbúcies. Igualment, la seva situació geogràfica i la disponibilitat de terrenys on poder ubicar tot el que tenia, i té a veure amb l'Acampada Jove (espai per als concerts, espai per a l'acampada, etc.) també va ser un factor que vam tenir molt present.

- Quin tipus de relació s'ha creat entre vosaltres i l'Ajuntament d'Arbúcies?

- S'ha creat una molt bona relació. Saber que podem comptar amb ell per a tot allò que ens faci falta, la facilitat de tracte personal que tenim amb els seus integrants, tot plegat ha possibilitat que l'entesa entre nosaltres i l'Ajuntament sigui total. També voldria referir-me i agrair l'ajuda que des de la secció local d'ERC d'Arbúcies se'ns dona a l'hora d'organitzar aquesta Acampada Jove.

- I entre vosaltres i els arbúciencs, quin tipus de relació s'ha establert?

- Nosaltres creiem que, en general i en totes les edicions de l'Acampada Jove, s'ha establert una relació bastant positiva. Som conscients que el fet que durant uns dies augmenti considerablement la població d'Arbúcies pot

generar algun tipus de problema (més trànsit, que a algú li costi dormir perquè els concerts s'allarguen fins ben entrada la nit), però creiem que això es veu compensat pel fet que a la gent també li agrada veure tant jovent i tant maco voltant pel poble. I a això caldria afegir-hi la qüestió econòmica, que, si bé no tothom d'Arbúcies se'n beneficia directament, si que creiem que és un aspecte important a tenir en compte.

- Després de tots aquests anys d'organitzar l'Acampada Jove a Arbúcies, quin balanç en feu?

- En fem un balanç altament positiu, excel·lent. Ha plogut molt des d'aquella primera acampada, quasi bé feta amb família (érem uns 300 acampats), fins a la d'enguany, on s'han superat els 10.000 assistents. S'ha avançat molt quantitativament,

però també a nivell d'oferta musical, d'organització, etc. Així si es compleixen les nostres previsions, aquesta Acampada es convertirà en la primera dels Països Catalans. Si això hi afegim que la nostra Acampada haurà superat a d'altres acampades que han comptat amb un suport considerable dels mitjans de comunicació, la nostra valoració no pot ser altra que la d'estar molt contents i satisfets.

- Aquesta Acampada Jove com es sufraga econòmicament? Compteu amb el suport econòmic d'institucions i/o patrocinadors? Quin pressupost té?

- Bàsicament es sufraga amb l'import dels abonaments de la gent que va a acampar, amb l'import de les entrades que compren aquelles persones que només vénen per a un concert puntual i amb els ingressos que obtenim procedents dels serveis

que oferim dintre de la zona de l'acampada (venda de begudes, de menjar, etc.). Després hi ha l'aspecte de les infraestructures necessàries per tal de poder dur a terme l'acampada, ja que quan aquesta s'acaba s'ha de desmuntar tot allò que l'ha fet possible. És aquí on entra l'Ajuntament d'Arbúcies i el tema de les facilitats que ofereix per fer que l'Acampada Jove sigui una realitat. Això no vol dir que totes les despeses que tenen a veure amb les infraestructures vagin al seu càrrec, sinó que aquestes despeses són repartides. Amb tot plegat, i referint-nos a l'any passat, ja que enguany i fins que no s'acabin de fer tots els números no podrem referir-nos a xifres concretes, el pressupost va situar-se entre els 20 i els 30 milions de pessetes.

- **L'Acampada Jove té una vessant musical molt important, però és més que això, oi?**

- Des dels seus inicis, l'Acampada Jove no era només música, no era només passar-s'ho bé, sinó que també volíem que tingués una vessant política i cultural, ja que creiem que la seva combinació era possible. D'aquí l'organització de xerrades, debats, tallers, etc. En aquest sentit,

enguany vam tenir una xerrada sobre els casals "Jaume I" del País Valencià, sobre els joves i la independència (feta per Josep Lluís Carod-Rovira, Secretari General d'ERC), sobre en "Tisner", etc. Però també voldria destacar el cicle de conferències que es van fer al Museu Etnològic del Montseny, ja que nosaltres el veiem com una manera d'acostar l'acampada als arbuciençs.

A banda de tot això, aquest any vam tenir tallers de malabarismes, teatre al carrer, actuacions de circ i de castellers, etc. I com a novetat, aquest any també hi va haver la possibilitat de participar en un campionat de botifarra en el bar "Petit Cafè Mariné", o de participar en un campionat de futbol sala i de bàsquet en el poliesportiu. Només cal tenir present una cosa: a l'acampada, les activitats comencen a les 11 del matí i no acaben fins a les 8 del matí del dia següent.

- **Amb totes aquestes propostes (musicals, polítiques, lúdiques, etc.), quin objectiu perseguïu?**

- Un objectiu simple i a la vegada ambiciós: ser un punt de trobada per uns dies per a tots els joves d'arreu dels Països Catalans. En aquest sentit, perseguim que es relacionin, per exemple, un jove de Vilafranca de Bonany amb un de Fraga, etc. D'aquí el nostre esforç, tant organitzatiu com econòmic, per tal de facilitar el desplaçament de tots aquells joves que viuen més lluny d'Arbúcies, ja que el seu desplaçament va a càrrec nostre.

- **Així en aquesta acampada hi ve gent d'arreu dels Països Catalans?**

- Si. Amb dades referides a l'any passat, i per fer-vos-en una idea, del País Valencià vingueren unes 400 persones, i de les Illes unes 50.

- **Pel que fa a assistents, a activitats, a la seva durada, fins on creieu que pot arribar aquesta Acampada Jove?**

- No cal dir que ens mirem el futur amb optimisme. Veiem que molta gent repeteix l'assistència, cosa que ens satisfà perquè vol

dir que s'ho ha passat bé i que el que li hem ofert li ha agradat. Nosaltres creiem que oferim una oferta única, no només pel preu sinó pel conjunt de les característiques de l'acampada.

Tot plegat ens porta a pensar que encara podem continuar creixent, i més si pensem que hem arribat a on hem arribat sense el suport promocional de què han gaudit altres acampades semblants a la nostra però on hi ha anat menys gent, com seria el cas, per exemple, del Senglar Rock, on diuen que aquest any hi ha anat 6000 persones: nosaltres ja les vam tenir l'any passat. Ara bé, la cobertura informativa d'una i altra acampada ha estat molt diferent. Nosaltres som conscients d'aquesta situació, però estem molt animats per tal de continuar endavant, ja que l'èxit de cada Acampada Jove s'ha vist superat per la de l'any següent.

CATatonia

És un fet que l'arribada de l'hivern posa prevenció a la majoria de la població sobre aquelles malalties que poden afectar-la. És normal acceptar que la vacuna de la grip d'enguany no necessàriament ens previndrà de les noves formes de la malaltia. És el cos i la psique qui hauran de fer front a aquesta nova "pressió patològica" que ens agredeix. Malament aniríem si la nostra reacció fóra nul·la, que catatònics acceptéssim totes les conseqüències que ens porta el nou virus, perfeccionat per incidir amb més virulència.

La previsió que ens avançaren a finals d'estiu era que la tardor seria "calenta" i que a l'hivern la situació podria agreujar-se. Els "experts" pronosticaven que no hi havia res a fer-hi, que l'epidèmia era inevitable. Durant molts anys els virus s'han multiplicat i la seva força ja és generalitzada. Fins i tot la infecció s'adapta i evoluciona per evitar el rebuig més immediat. Pel que sembla al nord de la península ha adoptat una forma molt virulenta i està afectant directament a un gran gruix de la població amb múltiples efectes. Tot i això és on més antigens provoca i indueix una resposta immunitària. A llevant hi ha una "bona soca" que ja porta uns quants anys que afecta la població i que s'escampa cap el nord on el contagi pot ser imminent.

Davant això potser poca cosa podem fer totes les persones receptores que no podem evitar l'exposició. Com la pluja fina, que de mica en mica ens va amarant, ens avenim a la nova situació. De tant en tant la febre ens puja intermitentment, amb el risc que sigui contínua, perquè segur que els efectes del virus són cada cop més evidents i insolents.

L'E-PORTADOR

L'últim episodi l'ha protagonitzat l'anomenat E-portador. Aquest mal afecta a tota la població que és "vehicle-transmissora". Tal com ha passat a la gran part de països d'Europa

la vida en comunitat ha comportat noves adaptacions que han redefinit la simptomatologia col·lectiva. L'E-portador és una xacra que semblava oblidada però que torna (com la verola).

Immediatament han aparegut moltes campanyes de prevenció més o menys organitzades. Els responsables "sanitaris" novament no s'han posat d'acord en com fer-hi front. Alguns havien intentat frenar el nou episodi epidèmic abans que es propagués però en últim moment se'ls escapà de les mans. Sembla ser que les empreses fabricants de plaques van evitar abordar com calia el problema i mentre ho discutien algun desaprensiu va preferir llançar l'E-portador perquè així se'n beneficiessin tota una sèrie d'interessos econòmics.

Tots els mitjans de comunicació es varen fer ressò de les conseqüències de l'epidèmia i molts "experts" protagonitzaren debats sobre els efectes. Alguns mitjans defensaren fins i tot la idoneïtat de la proliferació. D'altres s'implicaren distribuint les mesures curatives de forma universal. La sorpresa però ha vingut quan davant la diversitat de solucions a la població en general ha reaccionat de forma catatònica, és a dir, no ha reaccionat. Els responsables "sanitaris", induïts en acusacions, són ara qui es posen les mans al cap pensant que tot plegat ha estat mal plantejat i que per deixadesa novament aquesta nova malaltia serà una més de les que

s'hauran de considerar cròniques i per tant sense remei possible. Els qui varen permetre la difusió fins i tot s'han volgut disculpar dient que "qui mana més així ho va voler" i, és clar "!".

Hi ha dues postures dels "nostres experts" respecte les solucions: qui pensa que amb un analgèsic anomenat CAT es podran corregir els efectes de l'E-portador que el tindrem sempre present, que incomodarà diàriament, ja que la seva aplicació en forma de pegat (a la dreta) produeix mals de cap, irritacions per efectes no desitjats i símptomes de "còlera" i "indignació".

Altres pensen que cal vacunar-se per sempre, per això proposen el CAT* substitutiu de l'E-portador, però aquesta solució té una sèrie d'efectes secundaris que són difícils d'assumir pels pacients que se l'administren. Hi ha risc que després d'adoptar aquesta solució altres agents "patògens" obliguin a seguir un procediment "hospitalari" no desitjat i que amb ajut d'assessors més especialitzats podem treure'n els nous efectes. Per aquest motiu preveuen reunir un fons econòmic per desenvolupar els estudis de recerca i desenvolupament necessaris per frenar els efectes de la malaltia induïda.

Davant d'aquest panorama, no és estrany que les persones desorientades prefereixin patir la malaltia que posar-se a disposició de la ciència dels experts, com a simples còbies.

LES "INSTITUCIONS SANITÀRIES"

De ben segur que és fàcil imputar tota la responsabilitat d'aquest últim episodi als "responsables sanitaris" que perquè els veiem mals professionals o perquè diuen tenir pocs recursos no poden fer front a les expectatives que la població es fa. De ben segur que cal que ens plantejem com treballen aquestes entitats que han de fer front a les noves atzagaiades dels virus. Algunes responsabilitats tenen quan no prenen les mesures més radicals quan el tema ho demana, o és que haurem de pensar que ja els va bé. D'aquesta manera deuen, indirectament, desenvolupar uns nous pacients que caldrà tenir-hi cura i que en el fons assegurin la viabilitat de les institucions on treballen. Vaja!, més aigua per fer girar el molí que governen.

bloqueig i fatiga a què es troba sotmesa.

Cal definir una nova cultura de la prevenció. Cal superar el tipus de resistencialisme que en tantes èpoques ha funcionat contra la "pressió patològica" i inventar una altra resistència idònia per a èpoques d'aparent normalitat. Fins ara l'actual resistencialisme ha caigut en la irrellevància i li costa déu i ajut refer el caràcter popular. La nova cultura, necessàriament reivindicativa, hauria de complaure's menys en les raons que fonamenten "les minories expertes" que les sostenen i buscar més la complicitat de les majories. Hauria de ser més exigent i menys purista. Ens caldria una cultura més capaç de plantar cara a les expressions quotidianes i normals de l'abús i la indignitat a la nostra salut col·lectiva.

contra nostra. És el que es deriva de les regles del joc que imposen els virus i no els que treballen per evitar-los. Seria bo que hi hagués persones disposades a perdre temps, diners i la salut pel país, però encara seria millor que a la majoria de la gent, el país els estalviés temps, els donés més prosperitat i salut, i els fes més feliços.

Hauríem de saber veure que quan alguna cosa no ha funcionat, cal saber reconèixer que no ha valgut per a gran cosa.

TOMÀS MORÉ

El victimisme que les "institucions sanitàries" practiquen s'ha girat en

El que és curiós, però, és que aquests mateixos "experts sanadors" han proposat que tot el personal que tenen al seu càrrec siguin propagadors de la campanya de prevenció, i la sorpresa ha estat la resistència que s'hi ha hagut en alguns casos perquè en cap moment s'ha explicat el mandat. Milers d'antídots queden per tant sense administrar-se perquè no hi ha una adhesió voluntarista a la campanya.

LA REFLEXIÓ NECESSÀRIA

La CATatonia ja és un fet. La iniciativa de la població a la reacció davant la malaltia és nul·la. S'ha perdut tota acció motora i, sens dubte, costarà superar la situació de

Entitats i Persones

ELS CAMPS DE TREBALL

Què en pensen d'Arbúcies els joves d'altres comunitats i d'altres països que ens visiten?

Una any més el castell de Montsoriu ha estat la seu de dos camps de treball, de 15 dies cadascun, de joves d'arreu d'Espanya i d'arreu del món.

No volem parlar-vos de les troballes efectuades, de les feines realitzades ni d'altres qüestions tècniques. Volem centrar el nostre interès en la impressió que s'emporten d'Arbúcies cap als seus països i comunitats.

Queden meravellats del paisatge
Descobreixen una història i un país que no acostuma a sortir als llibres.
Una llengua capaça de vehicular tot tipus d'expressions, i apta per a tot tipus de coneixements: històrics, de flora de fauna, de gastronomia, etc.
Se sorprenen per un poble, no massa gran, que té una gran vitalitat i participen en una pila d'activitats: sardanes, concerts, visita al Museu, festa major, balls, excursions, grups de músics locals, etc.

Foto: Clara Ribatallada

VÍDEO IMATGES ANTIGUES 11 DE SETEMBRE

Dins dels actes commemoratius de la Diada de l'Onze de Setembre d'enguany, es presentà un vídeo, editat pel Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, que porta per títol: *Imatges antigues de cinema de la Vila d'Arbúcies*. Amb seqüències extretes de pel·lícules familiars enregistrades els anys 40 pel propietari arbucienc Bonaventura Frigola, s'hi poden veure imatges de les valls de Riells, de Sant Marçal i de Santa Fe, així com alguns actes esportius i festius arbuciencs d'aquelles ja llunyanes dates. A aquestes imatges, -cedides gentilment per Eduard Frigola- se n'hi ha afegit d'altres que commemoren uns esdeveniments importants en la història de la nostra vila, com són: la inauguració de la nova Capella de la Pietat a

l'any 1951 i del Pavelló de l'Hospital a l'any 1953. El Grup TORNAVEU, encarregat de la vetllada commemorativa que es fa cada any a la Plaça de la Vila per l'Onze de Setembre, acompanyà aquesta projecció amb la interpretació de dos quadres costumistes inspirats per la nostra vila i la seva gent: *Lo cotxe d'Arbúcies* d'Emili Vilanova i *Pel.lícula (sense pantalla) de la Vila d'Arbúcies* d'en Pepet Pol. Continuada la vetllada amb un recital de poesia de quatre autors arbuciencs evocadora d'un temps passat. Després del recital, es projectà el vídeo esmentat que fou molt celebrat pel nombros públic assistent. Aquest vídeo es troba a la venda al Museu Etnològic del Montseny, La Gabella.

DANIEL MARTÍ

TEATRE

A primers de setembre el Teatre de Guerrilla ens va oferir l'estrena a Arbúcies de la seva última obra EL DIRECTE amb un notable èxit de públic ja que va ampliar-se una sessió de les tres previstes inicialment. Per altra part i dins dels actes de l'Aplec de la Capella el grup "jove" del Teatre del Centre ens va oferir una comèdia "El papà de Romeo i Julieta" que va obrir la mostra de teatre amb tres obres més de les comarques gironines.

l'escena de la comèdia que ens va oferir el grup local per l'Aplec de la Capella.
Foto: J. Camps.

L'Esca 20n. Aniversari

27 de juliol a la Llar de Jubilats Homenatge al poeta

El 24 de juliol es faran: "Presentació de l'acte a càrrec de M.S.Vila"
"Lectura de poemes seleccionats per J.M. Ugal"
(Joan Alcega al piano)
"Actuació de FREE QUARTET"
"Taulons i Porrans" - Diàleg amical -
"El Correllenguatge de la noçona i me
Homenaje"
"Xefes a la cafeteria de la Llar de Jubilats"

2 ANYS D'ESCA

El passat dia 27 de juliol, a la Llar de Jubilats, L'Esca va celebrar el seu segon aniversari. L'acte va constar de diverses parts entre les quals destacaria l'homenatge al poeta amb una selecció de textos feta per en Josep M. Uyà, l'actuació de FREE QUARTET i el diàleg sobre la cultura de Taulons i Porrans, entre d'altres. Tot plegat i arrodonit amb la presència del darrer número, el 45, de l'opuscle *quinzenal independent molt a prop del segle passat*. (així és el títol que porta).

CORRELENGUA

El divendres dia 22 de setembre va arribar a la nostra Vila el Correllengua, va ser rebut a la sala de plens per membres de l'ajuntament i de les entitats adherides. També el grup de folk *La Cobleta de la Selva* va oferir-nos la seva actuació.

Foto: J. Camps.

FER CENT ANYS A L'ANY 2000

En MIQUEL MOLLERA I TUTUSAUS és un arbucienc centenari. Nascut el 6 d'octubre del 1900, n'acaba de complir 100 de ben rodons. Un segle! Aviat és dit això!

S'ajuda a caminar amb dos bastons, sordeja,... però la memòria encara és viva. Al cap d'una estona de fer-li la pregunta es veu que rebusca en els records i té la contesta amb el cap ben clar. Porta la gorra amb visera, com tot pagès estat de la contrada. La camisa de quadros fosca -ben soferta-, calces blau fosc. Té el cap blanc, pell rostida i clivellada d'estar a sol i serena de pic d'estiu a pic d'hivern. Ossos endolorits i gastats pels anys i la feina dura de la terra. Té la presència de l'avi que tots hem tingut i que sol explicar la seva vida per poc que t'hi posis bé. Aquell, a qui voldríem preguntar-li moltes coses quan ens falta, però per les presses no escoltem prou quan el tenim a l'abast.

La seva filla Teresa i la seva jove Pilar m'han ajudat a tenir una xerrada amb ell. Es malfiava de mi i guaitava la gravadora de reüll. I quan li feia una pregunta, em mirava com volent dir: i ara aquesta per què ho vol saber això? Si és algun familiar que el fa parlar, agafa confiança i es descabdella i comença a enfilar records. La Pilar és la qui el cuida, amb paciència, bo i fent amb bon humor la seva tasca; perquè al costat del sogre hi té el pare ferit, que necessita més atencions que en Miquel, malgrat ser més jove. És ella, ajudada per les dues joves i els fills, la qui té cura dels avis. Si és centenari, diu la filla, és perquè va ben cuidat. Però no tothom arriba en aquesta edat per més ben atès que estigui...

De fet en Miquel va néixer a can Xacó de Sant Feliu de Buixalleu. Als quinze mesos ja es va quedar sense mare i quan el seu pare va decidir tornar-se a casar, ell ja tenia 6 o 7 anys, no n'està ben segur. Va tenir un germà de la segona mare. De petit petit se les va campar sol. A cap edat va anar a treballar a bosc, a compte d'altres. A fer la feina que es presentava fent campanyes: tallar bagues, fer carbó, a l'agost a segar... Se'n va queixa del mal de sempre: guanyaven més els amos que els treballadors.

Sense saber de lletra, va passar a ser cap de colla i prou que se'n sortia de comptar jornals per pagar el que tocava a cada un. Anava marcant sécs amb un ganivet a qualsevol bastonot que arplegava. Cada séc un jornal, a deu pessetes el jornal, tant. Aviat surten els comptes. Li va quedar la recança de no haver anat a estudi, i va dir que els seus dos fills anirien a escola fins que se'n donessin vergonya, i ho va complir.

Ha viscut dues guerres. Té molts records de la d'Àfrica. El van mobilitzar a 22 anys i en va passar tres a Tetuan. Van sortir amb un vaixell 800 soldats i en van tornar 6. Diu que no tenien gaire menjar però si moltes bales. Quan va esclatar la guerra civil es va amagar perquè n'estava escarmentat. Tenia els 32 anys fets i un company de colla li va dir que tenia una germana soltera que feia per ell. Van anar cap a Osor i allà va conèixer la Rosa, que va ser la seva dona i la mare dels seus dos fills, la Teresa i en Josep.

Ha viscut a més d'una casa de pagès: a la Fàbrega xica, al Castell de pagès, al Buixaus, a can Vilar. Les seves residències s'han mogut entre els termes de Buixalleu, Sant Hilari i Arbúcies. La definitiva a la nostra vila al carrer dels nuvis.

A tots els veïnats es buscaven distraccions, la del diumenge a la tarda era jugar a cartes; al set i mig, a la brisca, al cau. S'ajuntaven uns quants veïns del mateix veral, s'hi jugaven grans de blat de moro com a moneda i així no hi perdien gaire.

Per la mort del porc feien festa grossa, convidaven familiars, veïns i amistats, feien penyores. També recorda que per la festa major mataven un xai. La celebració que més s'explica és la de sant Isidro. Allò si que era una festassa!: amb ofici, ofrena, corrandes, ball, rifa d'ous. També parla d'haver celebrat la festa de Sant Cristòfol i de fer d'armat a la processó de Sant Hilari.

Amb més de seixanta anys va tenir la malasort de tenir un accident. Una màquina de fer carreteres li va encloure els dits: en va perdre un i una part d'un altre. Això el va fer retirar d'anar de jornalier. En Josep ja era gran per portar el rem de la família i ell feia feines que no eren tan dures; ara una pila de carbó i se la partien amb l'amo, ara... Actualment s'està amb una llarga família que ja comprèn quatre generacions.

Tot ha canviat molt pensa l'avi Miquel. Amb aquestes quatre ratlles en què hem volgut comprimir -cosa impossible- els seus cent anys de vida,

només volem felicitar-lo, i amb ell a tothom que d'una manera o altra ha compartit la seva vida i les seves vivències.

NURI TORT

En Miquel amb dos dels seus besnets: l'Àlex i en Jordi. Foto: J. Camps

En Miquel i la Rosa a l'àpat de casament del seu fill Josep.

Esports

LA PESCA FLUVIAL: UN RECURS NA

La pesca, un mitjà concebut per alimentar els humans i a més convertit al llarg dels anys en un esport, a causa de l'explotació de què està sent objecte i a la degradació del medi, pot resultar deficient si no es reserva l'aprofitament d'aquest recurs.

Els progressius coneixements científics de la biologia dels peixos i dels seus costums, juntament amb els avenços tecnològics, han incrementat encara més la importància de la pesca, la producció de la qual ha experimentat un increment constant després de la Segona Guerra Mundial. Però la influència de l'home i del medi en general no esdevé gaire optimista si tenim en compte com s'està tractant tot aquest tema de la pesca, tant si és comercial com esportiva.

Les tècniques mitjançan
les quals s'agafen els

peixos són diverses segons si es tracta de pesca marítima (més important des del punt de vista econòmic) o de pesca fluvial, que és practicada en els rius o en els llacs i gairebé sempre es fa sense ànim de lucre. Així és com va començar la Societat de Pescadors d'Arbúcies l'any 1965.

Actualment compten amb 130 socis i el que més els preocupa és evitar l'estat deplorable en què moltes vegades es veuen envoltades les truites i barbs que estan distribuïts al llarg de la riera d'Arbúcies.

Segons el president de l'entitat Jaume Vilà, el Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca (DARP) una vegada a l'any proporciona a l'entitat local alevins i truites perquè es puguin reproduir i els pescadors en puguin gaudir. Els alevins tarden unes sis o vuit setmanes en néixer, variant segons la temperatura de l'aigua, però permaneixen en el fons fins que comencen a autoalimentar-se.

Les truites, igual que altres classes de peixos, necessiten aigües clares i oxigenades per a reproduir-se i viure, però últimament

i degut a les obres que s'han portat a terme al voltant de la riera i en algun clavagueram incontrolat, s'han trobat mortes unes 300 truites i 100 barbs, cosa que ha decebut als usuaris i a la societat de pesca en general, perquè veuen com s'han malmés els seus esforços per aconseguir que la riera estigui en condicions òptimes pel creixement i reproducció dels peixos.

La manca de pluja també ha estat aquest any un factor important per la supervivència dels peixos, ja que la riera baixa amb un cabal d'aigua mínim que és insuficient perquè visqui qualsevol animal marí.

Els pescadors estan desilusionats perquè tot plegat comporta que la pesca es vegi amenaçada a causa d'aquest medi ambiental desfavorable. Malgrat tot, ells no defalleixen i continuen treballant en diverses activitats perquè la fauna no se'n ressenti i puguin gaudir-ne una vegada més. Amb aquesta finalitat es va portar a terme la neteja de la riera.

TURAL QUE CAL PRESERVAR

Altres activitats relitzades per aquesta societat de pesca són un curset de pesca amb mosca a les piscines municipals, les quals ja fa dos anys que s'organitzen durant els mesos de febrer o març.

Amb la col.laboració dels pescadors de les poblacions veïnes de Breda i Riells han preparat un tram de pesca controlada a Riells del Montseny, cosa que no deixa de ser un pas endavant per a tots els entusiastes de la pesca de riu.

Foto: Secció Fotogràfica Centre d'Arbúcies.

La ubicació de la societat és a la finca de can Fontiguell, on disposen d'una barraca per guardar-hi els estris i és el lloc on hi ha distribuït el viver de truites. Aquestes estan repartides en tres basses diferents, seleccionades segons el tamany. Quan es creu convenient es llencen les truites a la riera per poder ser pescades amb moderació.

Per pescar sense malmetre el medi és necessari complir una sèrie de condicions: tots els pescadors han d'anar proveïts d'una llicència de pesca, una assegurança i el tiquet corresponent que els acredita. Si no es compleixen totes aquestes regles els pescadors poden ser sancionats econòmicament amb una quantitat que oscil.la entre les 100.000 i les 150.000 pessetes.

La pesca es pot fer des de dues perspectives diferenciades: pesca controlada amb la mort del peix o bé pesca controlada sense necessitat que el peix mori. La riera d'Arbúcies compta amb 10 Km. de pesca controlada amb mort i dins d'aquesta zona els pescadors només poden endur-se com a màxim cinc truites. El sistema de pesca usat és amb fuet.

El tram de riera que comprèn des del pont del Rally fins al Gorg Nou (més o menys 1 Km.) està destinat a la pesca controlada sense mort. La forma més aconsellada per pescar és amb mosca artificial. Segons en Jaume pescar amb cuc és més complicat. També comenta que seria bo que els pescadors usessin l'ham sense la forma amb punta de llança que fa al final, ja

que això perjudica més el peix quan s'ha de tornar a tirar dins de l'aigua.

Durant els mesos d'octubre i novembre de l'any passat es va portar a terme un cens dels peixos acumulats a la nostra riera mitjançant la pesca elèctrica. El resultat va ser d'unes 300 truites, acumulades en un tram d'uns 100 m. de riera, on es practica la pesca sense mort.

La temporada de pesca amb mort comprèn des del segon diumenge de març fins al 31 d'agost tots els dissabtes diumenges i dilluns. I pel que fa a la pesca sense mort comença el dia esmentat anteriorment i acaba el 30 de setembre. La pesca amb aquesta modalitat pot practicar-se tots els dies excepte divendres i dilluns.

Aquest és un esport on no hi ha gaires nens, tot i que per a ells és gratuït i es procura fer diverses activitats perquè en vegin les possibilitats positives que ofereix la pràctica d'aquest esport. Sempre s'ha tingut la convicció que la pesca només és apta pels adults, cosa totalment falsa, ja que si s'hi té afició pot resultar tan atractiu com qualsevol altre activitat; tant és així, que els seus responsables cada vegada tendeixen a ser més joves i pretenen millorar tot el que estigui al seu abast per conservar aquesta riquesa natural i l'ambient que l'envolta.

MONTSE DURAN

Cultura

TEATRE DE GUERRILLA,

Quan els veiem dalt de l'escenari –perduts, sols, indefensos- ens fan riure perquè, d'alguna manera, ens veiem reflectits en els seus dubtes i en les seves indecisions, dedicats a l'eterna recerca de trobar un sentit a la seva vida de personatges arquetípics, vulgars, entranyables al capdavant. Uns personatges que van donant voltes a la sinya de la seva existència, buscant una resposta que, possiblement, tampoc no existeix.

Res més lluny d'aquests personatges ficticis que els seus creadors, els actors que els donen vida, que els fan parlar i els fan viure dalt l'escenari. Ells –en Quim Masferrer, en Rafel Faixedas i en Carles Xuriguera- si que saben què volen dir i on volen anar a parar. Aquest grup de teatre nascut, com aquell qui diu, al nostre costat i que s'alimenta tant dels aires del Montseny com de la salabor de la Mediterrània, tenen molt clar el que volen aconseguir. Ells són "Teatre de Guerrilla".

- D'on va sortir aquest nom tan bèl·lic?

- CARLES: Nosaltres no som bèl·lics. Abans de Guerrilla hi ha Teatre, que és l'important. Aquest nom vol definir des del tipus de teatre que fem a la forma com ens hem constituït i a la independència que tenim. RAFEL: El que volem destacar com a filosofia, és que des de la muntanya (el Montseny) baixem a les capitals (Girona-Barcelona), fem els nostres "atemptats" i tornem al poble. QUIM: També té el component de dificultat de tirar endavant una companyia de teatre independent, que no compta massa amb el suport oficial.

- Quan vau començar com a grup? Com us vau conèixer?

- QUIM: Jo, coneixia en Rafel d'un espectacle que havia dirigit al Centre, i amb en Carles havíem treballat en una altra companyia. A partir d'aquí, per afinitats artístiques i amb ganes de tirar endavant un tipus de teatre, va sorgir Teatre de Guerrilla. CARLES: Ens vam conèixer amb en Quim en una companyia de teatre professional, i a través d'ell vaig conèixer en Rafel. RAFEL: Va ser a partir de l'estiu que en Carles i en Quim surten d'aquesta companyia de Torruella amb ganes de muntar alguna cosa. Vam fer un curs a Maçanes amb tota una sèrie de gent. Nosaltres ens vam avenir de seguida i passavem tot el dia junts. En Quim fa la proposta de muntar un espectacle i el gener de 1998 muntem el grup.

- Ja teníeu intenció de dedicar-vos-hi professionalment?

- QUIM: Sí, les ganes hi eren, però vam estar un any fent altres coses amb la idea d'anar-ho deixant per a centrar-nos en lo nostre. No és que ho muntem i, a veure què passa, sinó que anem a lluitar perquè passi el que nosaltres volem. I s'ha pogut fer, que a vegades no pots.

- Quin bagatge formatiu teniu? Us heu preparat especialment?

- CARLES: El que tenim en comú és que sortim del teatre amateur, que ha estat una escola per a nosaltres. També s'apren fent actuacions i creant nous projectes. A part d'això, hem anat fent cursos especialitzats en el tema que més ens agrada: el clown. Però no tenim cap curs acadèmic oficial de teatre. RAFEL: Potser el més positiu d'aquests cursos és

que entres en contacte amb tot aquest "mundillo", coneixes gent, etc. Vaig estar dos anys en "El Galliner" de Girona i m'adono que m'he fet actor en el Teatre de Guerrilla. Allà hi aprens coses, però on realment aprens és dalt l'escenari. QUIM: Penso que és interessant la formació a nivell acadèmic, sempre i quan no et xucli la teva creativitat. Una altra cosa és que vulguis aprendre tècniques de mim perquè et ve de gust. El fet de no haver passat per cap escola oficial no és perquè no hi estiguem d'acord, si no perquè volem aprofitar l'autenticitat que ens fa coincidir i muntar una companyia de teatre.

- Us heu inspirat o emmirallat en algun grup determinat?

- CARLES: Nosaltres, com a aficionats al teatre, tenim els nostres referents. les nostres preferències. Però, el que ens agradaria és ser nosaltres mateixos, trobar un estil nostre, i em sembla que estem en el camí. Ja hem aconseguit un petit estil, una petita marca.

- Heu deixat de banda el teatre de text? d'autor dramàtic?

- CARLES: En Quim Masferrer és autor dramàtic!

- Vull dir si fareu cap Shakespeare, Molière o Sagarra?

- CARLES: Ara com ara, no. Però si que fem teatre de text, teatre d'autor, perquè en Quim és autor. QUIM: Quan nosaltres ens vam ajuntar ja hi havia unes afinitats, tots miravem cap a un mateix punt, artísticament parlant. Per una banda el treball de clown i per l'altra les produccions pròpies. Volem dir les coses que nosaltres opinem com a grup des de dalt

En Rafel, en Carles i en Quim vestits de paisà.

L'ALTRA CARA...

de l'escenari; per tant, el teatre d'autor, ara com ara, no el contemplem, però potser més endavant ens agafem a un Shakespeare, perquè no?

- **El teatre ha de ser denúncia o diversió?**

- QUIM: Denúncia, naturalment! De fet, per l'espectador que ha pagat la seva entrada, allò que va a veure pot ser un divertiment o una altra cosa. Però, nosaltres tenim clar que diem les coses que ens sembla bé i que hem discutit abans perquè serveixin de mitjà de comunicació. L'objectiu no és fer riure, és explicar coses.

- **Però, de la manera que les expliqueu, feu riure.**

- QUIM: Això és la clau. De la manera que les expliquem apareix –com una mena de màgia- la comicitat d'aquests personatges, que no saps perquè, fan gràcia, encara que no hi hagi cap gag.

- **Quants espectacles porteu fets?**

- QUIM: Tres, "Teatre total", "Som i serem" i "El directe". Aquest darrer el farem a Arbúcies abans d'anar a Tàrraga. Ja teníem intenció de fer-lo abans del Festival de Sitges, però ens van demanar l'estrena allà.

- **Ja sabeu que sou profetes a la vostra terra? L'èxit a Arbúcies és assegurat.**

- QUIM: Si hem de posar nota a un espectacle, quan a Arbúcies és un 10 sabem que estem en un 7, vol dir que encara ho hem de treballar. Aquí la gent ens coneix i té certa predisposició.

- **Tots tres espectacles estan en actiu?**

- QUIM: Si, és una altra de les idees com a grup. Normalment, les companyies porten un espectacle i l'exploten, el maten i van per un altre. CARLES: No són companyies, són produccions. El que hi posa els calers ho explota fins que els recupera, i després l'aguanten fins que es mor. Nosaltres, tenim un plantejament diferent. RAFAEL: A més, en el nostre nivell que tant costa de tirar endavant, estàs fent una sèrie de "bolos" i això et permet que la roda no pari. Tens un ventall en diferents poblacions que pots anar girant, i al cap de mig any –per exemple- pots anar al mateix lloc amb

un altre espectacle. CARLES: Si la cosa agrada, és clar. RAFAEL: Nosaltres ho volem fer així i ens és igual la tendència que hi hagi. En la mateixa furgoneta hi cap tot. La idea serà vendre tot el paquet, les tres obres, en un cap de setmana. Però, no és això el que et demanem. CARLES: És una idea romàntica, com allò de les companyies d'abans. Pensem que hem portat aquest romanticisme a l'actualitat.

- **Teniu algun altre espectacle en preparació?**

- CARLES: De moment, acabem d'estrenar "El directe", i tenim els guions de TV3. QUIM: A Tàrraga, a més de les dues funcions de "El directe" que farem a l'Ateneu, l'espai emblemàtic de la fira, hi ha ganes de vendre tota la trilogia. De fet, mai se sap quan comences a preparar un espectacle, però es nota; algú en té ganes i fa una proposta i un altre s'hi afegeix. Tenim clar que ara no és el moment.

- **Com us repartiu la feina de preparació?**

- QUIM: En aquests espectacles, jo he agafat l'autoria i una miqueta la direcció. El que passa és que no sóc no director no autor. Nosaltres partim d'un guió obert on hi ha la idea, el dibuix i el text. Però quan aquell guió pot arribar a funcionar és quan el compartim, quan em diuen: "aquí, no sé què...". O fins i tot, provant-lo, quan en Rafel s'escapa del text escrit per anar a un altre que veiem més interessant i, a partir d'això, surt el resultat final. Parteixes d'una idea, que si és compartida tira endavant. Un procés molt artesanal.

- **Ho teniu tot escrit, per això?**

- QUIM: I tant, escrit i enregistrat. Està absolutament tot marcat. Al "Teatre total" hi ha uns petits talls en què hi intervé el públic i llavors depens de les seves reaccions. Ahir ens va passar a Roses, un del públic va dir una cosa i ells van explotar-ho durant cinc minuts. Això fa que les representacions siguin autèntiques. RAFAEL: I saps perfectament que després de la intervenció d'aquell home, la pròxima rèplica li toca a en Carles, que ja l'enganxarà quan ho hagi de fer, i tornem altra vegada al text.

- **Les reaccions del públic us fan modificar algun gag? Les teniu en compte?**

- CARLES: D'entrada, nosaltres considerem que no en fem de gags. Potser més per qüestions de ritme, parlem de blocs. Si notem que un bloc no acaba d'anar com esperàvem, que hi ha un "baixon", ho hem de modificar d'alguna manera. QUIM: Naturalment, aquestes situacions ja les notem abans i coincideixen amb la resposta del públic, que ens ho confirma. El que passa és que et trobes amb públics molt diferents. A vegades, una representació agafa un caire super-intel·lectual perquè aquell públic està molt acostumat a veure teatre, i en una altra ocasió és un públic més de Festa Major, que només hi va un cop l'any. RAFAEL: I, com hem dit abans, on aprens a espavilar-te és dalt l'escenari. Quan en aquell tall de text veus que no reaccionen, en un altre "bolo" has de ser prou fort per a sortir-te'n.

- **Si tinguessiu potencial econòmic, farieu muntatges més espectaculars?**

- CARLES: A vegades, la producció no cal que es vegi en grans coses, si no en detalls que també poden costar moltes peles. Potser si que les treurem d'allà on sigui per a poder posar un detall que ens interessi, una il·luminació, etc. QUIM: Sempre i quan el que hi posis sigui al servei de l'espectacle, dels personatges. Els nostres espectacles són de proporcions reduïdes, no volem una gran parafernàlia. RAFAEL: Per a "El directe" havíem mirat uns projectors de vídeo, a uns preus que no hi arribes.

Una escena de "Teatre Total".

Doncs, fem el mateix amb un projecteur de diapositives. Això no vol dir que d'aquí a dos anys ens comprem aquest altre projecteur, però ha d'estar justificat. QUIM: Fins ara no hem tingut gaires necessitats i ens agrada fer-ho d'aquesta manera, un treball de càmera negra, directe al públic, donant el màxim d'importància als personatges. Si "Teatre de Guerrilla", com a empresa, va progressant, haurem de tenir una oficina ben muntada, un local d'assaig i això val calers. Tot va dirigit a això: donar consistència al grup perquè sigui més fàcil treballar-hi. Que no ens passi com en el primer espectacle, que no trobavem local d'assaig, a l'hivern ens pelavem de fred i a l'estiu ens moriem de calor...

- On assageu? A cal Mestre de Sant Feliu de Buixalleu?

- QUIM: No, això és el local on tenim la seu, on guardem el material. El nostre local d'assaig és el Centre d'Arbúcies. Hi tenim un acord per fer-hi les preestrenes. L'oficina també la tenim a Arbúcies.

- D'un temps a aquesta part sembla que heu fet un salt considerable en l'acceptació de la vostra feina. N'esteu satisfets?

- CARLES: És una satisfacció que sàpiguen valorar el nostre treball, i et fan venir ganes de continuar. Ha estat una

sorpresa volguda i buscada. QUIM: A partir de l'any passat a Tàrrrega vam tenir una gran acceptació. S'havia sembrat i esperaves aquest fruit. I a Sitges ha vingut el reconeixement de la premsa que ens han etiquetat com el trio còmic del dos mil...

- I tampoc no és això?

- QUIM: No sé, ells ho diuen. RAFEL: Però nosaltres hem d'actuar independentment d'això. Hem d'anar a la nostra i ja vindran. Igual ara anem a Tàrrrega amb "El directe" i ens "matxaquen". Hem d'estar preparats i a veure què passa. Si ho veiem bé, doncs continuem. Costa, no? Ara, que som al començament i tothom diu que anem bé i tot això. Però hem de ser conscients que qualsevol dia te la poden fotre...

- Com va l'experiència televisiva?

- CARLES: És un medi que desconeixem completament. El que és important és que allà dintre hem pogut fer el que hem volgut nosaltres. La proposta ha estat a partir de "Teatre de Guerrilla". La televisió ens utilitza i nosaltres utilitzem la televisió. És recíproc. RAFEL: No ens interessa anar allà simplement com a actors, ens interessa anar-hi com a grup, amb la nostra manera de fer. I de la mateixa manera que Tàrrrega va servir perquè ens conegués el món del teatre i Sitges perquè ens conegués la crítica, la tele serveix perquè ens conegui el gran públic.

- Us hi trobeu còmodes al plató?

- RAFEL: El fet de treballar-ho nosaltres ens permet portar-ho a la nostra manera. QUIM: Nosaltres funcionem completament independents. Ens van contractar per fer 6 minuts dins d'un determinat programa i ens van dir que féssim una proposta. Vam proposar, van acceptar i cada setmana anem fent els guions i dient la nostra.

- Què s'ha de fer per donar-se a conèixer dins els circuits professionals?

- QUIM: No n'hi ha prou de fer un "mailing", que també s'ha de fer. La millor manera és tenir escenaris per a poder actuar. Potser algun dia només et vindran 30 persones, és igual, tu ets allà i de mica en mica la cosa va creixent.

- On voldrieu arribar?

- CARLES: Fer-nos grans, ben vells i ben macos, fent teatre. (Riem). QUIM: Saps que ets en un món molt incert, però és un risc que assumeixes. De fet, la vida és incerta per a tothom.

- És dura aquesta vida? O la trobeu gratificant?

- QUIM: La vida és dura. CARLES: Això també ho pot dir un que fa sabates o qualsevol altra cosa. Lo important és acostar-te al que t'agradaria fer, i en el nostre cas ens hi acostem bastant. Si a partir d'aquí te'n surts, això és el màxim. RAFEL: I no deixa de ser un treball, que vol dir esforç, suor. És un món molt arriscat. Quan vam decidir deixar-ho tot i llençar-nos a la piscina de Teatre de Guerrilla ens ho vam rumiar, ho vam analitzar i al final vam fer el que teníem ganes de fer.

- Què feu per desconnectar i reposar de tot aquest tràfec?

- CARLES: Ara, hem passat una setmaneta de vacances. RAFEL: Tampoc tenim necessitat de desconnectar. Al cap d'aquesta setmana ja tens ganes de tornar i veure si ha trucat algú, si hi ha algun "bolo". Una de les satisfaccions personals meves és que ara no m'angoixa pensar en això, quan en altres feines que havia fet havia de desconnectar perquè n'estava tip. QUIM: Si que has de desconnectar del fet d'estar sempre junts. En aquesta feina, la relació humana és molt directa, perquè el teatre és això, no? Sempre hi estàs rumiant, sempre estàs fent coses. Llavors, has de descansar una mica del contacte directe. RAFEL: Vas a veure una obra de teatre i en aquell moment desconnectes, però també estàs pensant: "Guerrilla ho faria així o aixà...", i això és feina, no? Desconnectes, però no acabes de desconnectar.

Doncs, els desitgem que per molts anys puguin estar connectats en aquesta feina que tan bones vibracions transmet, a ells com a artistes creadors i a nosaltres com a públic receptor. I, com es diu en l'argot teatral: molta "merda" al Teatre de Guerrilla!

DANIEL MARTÍ

RECER POÈTIC

En el número anterior de PERXADA donàrem a conèixer el resultat dels premis Ametista d'enguany, i publicarem el poema *L'ANONIMAT DELS ARBRES* de Valentí Illa, de Moià, que havia obtingut el primer premi. En aquest número publiquem els poemes guardonats amb els premis segon i tercer, així és: *PAISATGE AMB FIGURA*, d'Albert Pera, de Mataró i *CAPVESPRE DE FADES* d'Agustí Olivares, de Caldes de Montbuí. En el número passat expressàvem la nostra satisfacció per l'interès que suscitava el concurs Ametista en els medis poètics del país, demostrat amb la

important participació de concursants de fora d'Arbúcies que acaparen els premis en litigi. Això, no vol pas dir que els conreadors de poesia arbúciencs no estessin a bon nivell, molt al contrari, però s'hauran d'espavilar en futures convocatòries per competir amb més quantitat de col·legues forasters, potser més bregats en conteses d'aquest tipus. És un repte que des d'aquí els plantejem. D'aquesta manera, afavorint el conreu de la poesia hi surtim guanyant tots, els que els agrada escriure poemes i els que ens agrada llegir-los. Vinga, animeu-vos!

PAISATGE

¿Què hi hem vingut a veure a la muntanya,
farga de vida al cor de Catalunya?
Com un somni real i encisador
vist des de la ciutat plena d'angoixa,
volem heure la pau que cascadeja
cims avall: Matagalls, Turó de l'Home,
august Pla de la Calma i les Agudes.
Com en un llibre obert de la natura
llegim en la boscúria la lliçó
de tants colors elementals: verd clar
de faigs i castanyers, i verd negrós
dels avets, ombra afuada d'Europa;
blau intens d'un cel serè emmirallat
en el llac plàcid com desdoblant segell;
roig de grèvols i galzerans florits,
estival groc d'abrandada ginesta
i quan tomba l'hivern, la blanca capa
esmoreint volums en el silenci.
Tot això i els camins. La passa llesta
les petjades segueix de caminants
esforçats, entre marfulls i esbarzers,
amb fulles per trespol i vels de boira.
Estimem els peus àgils i l'intent
del puig clarós i la font amagada.
I si en la caminada muntanyenca
ens sobta l'esquirol esmunyedís
o una garsa poruga aixeca el vol,
o encara, si la fressa del senglar
ens espaordeix, pensem en la vida
generosa que hem extingit els homes:
els rèptils, els ocells, les salvatgines
hi tenen dret. Som invasors nosaltres,
tots els qui en l'escapada compulsiva
deixem per després ofec i desfici,
àvids d'aire impol·lut i d'aigua pura,
cobejosos de naturals estímuls
i encadenats a un equívoc progrés.
Acull-nos compassiu, tu que coneixes,
oh vell Montseny, la tristesa indicible
de l'abandó dels masos i l'enyor
de la vida rural gratificant
que abans floria en el teu àmbit sa.
Demanem ara acoblament harmònic
dels costums positius del ciutadà
i la pairal i agresta saviesa.

FIGURA

¿Qui venim a trobar a la muntanya
d'ametistes de fe de Catalunya?
No el personatge insigne i poderós,
l'influent valedor d'afers de cúria,
sinó el que té la veu immarcessible
de poesia i pàtria en sort adversa.
Venim a Sant Martí poant del temps
la foscor més indigna i afrontosa
de quan els llavis catalans tancats
restaven orfes de crit i cançó.
Només la flama vivaç i perenne
cremava en l'abadia de Riells.
Quants prohoms que avui dia alcen la testa
s'acollien a l'ombra del cenobi,
beneïts d'amagat dels capitosos
que vetllaven un virtual cadàver.
Mossèn Pere somreïa i escrivia
tranquil en les onades turbulentes;
fent-nos el comiat hissant la mà
dreçava quatre dits com quatre barres.
Fidel i bon pastor de les ovelles
disperses en silvestre rogalia
i fidel igualment a la fontana
de doll inexhaurible, borbolleig
vivent de mots amb pes d'eternitat.
Pere Ribot, defensor de la història
i la llengua dels migrats catalans,
poeta solitari fresc d'aroma
d'un celler proveït de caritat,
arbre envellit i llevador, de branques
carregades de fruita generosa,
acollidor dels amics, a l'hivern
en el racó d'encesa llar de foc,
a l'estiu, per indrets abellidors
i inoblidables del dilecte Riells.
Quan hi torneu, si us ve un so de campana
i us remou el paisatge interior,
pregueu per l'home que deixant la llum
i el sol encegador de la Maresma,
trobà en l'espessa obaga embardissada,
sacsejat per l'impuls de l'Esperit,
el glop d'aigua d'un camí clar i obert,
que s'erigí en baluard de la Pàtria
amb la força serena dels humils
i ara descansa en pau, la feina feta,
sebollit en la gleva que estimà.

ALBERT PERA
(Mataró)

CAPVESPRE DE FADES

Que n'és de rar aquest vaivé
de sines entomades pel vent,
aquest las parpellejar de boires
i passejades dins un brancam d'estrassa.

Que n'és de rar aquest cel rovellat de l'hivern
que amara solcs i feixes on el sementer dels homes
malmet les fondalades amb paciència d'assassí.

Amb un contrapunt de llangor inusitada, a recer de l'obaga,
l'esllavissada de la tarda grapeja les cuixes a la vall,
com si el retall precís de la carena
rebregués els cims i en fes gargots a l'aire.

Quan vespreja el Montseny, tot és fet
d'una pregonesa sabuda i destra. Fins i tot
la mudesa s'esfondra i esdevé ombra.

De fet, la nit duu a la boca la muntanya esventrada
i el crit desmesurat del crit esdevé forma.

AGUSTÍ OLIVARES I RODRÍGUEZ
(Caldes de Montbuí)

El Nostre Ahir

L'AJUNTAMENT D'ARBUCIES

EL PRIMER TERÇ DEL SEGLE XX

Va començar el segle XX a Arbúcies amb la reelecció del mateix alcalde que havia acabat el segle XIX, en Jaume Soler i Guàrdia. I amb el mateix rumb i les mateixes preocupacions que havien tingut els ajuntaments anteriors, aixó és: atendre els serveis bàsics de la vila quant a millorament de la via pública, de la sanitat i la higiene, de l'ensenyament, i també de l'embelliment de la vila en vista a l'atracció de forasters. En l'aspecte funcional es continuaren practicant les activitats habituals pròpies de tots els ajuntaments: pressupost municipi-

pal i seguiment de comptes, recollida d'impostos i arbitris, alistament dels mossos per al servei militar, relacions amb les altres institucions i amb l'església i atendre les necessitats i problemes dels vilatans. I tot aixó d'acord amb les prioritats que marcava la situació política de cada moment.

De tota manera, hem de remarcar que durant el primer terç d'aquest segle tots els ajuntaments foren de signe conservador –només cal fixar-se en els noms dels alcaldes– amb un tint catalanista en el període de

la Mancomunitat de Catalunya, que desaparegué de cop amb l'adveniment de la Dictadura de Primo de Rivera l'any 1923. Durant aquest període proliferen tan les "adhesiones inquebrantables" a la monarquia i als factòtums del govern central, com el llenguatge ampulós i cofoista en les actes municipals. Tot ho feien més bé que ningú, des de l'allistament dels mossos fins als comptes municipals. Feien constar que des de Girona els felicitaven i agraïen al secretari de la corporació "el perfeccionament" en la seva tasca.

A continuació, repassarem cada una de les àrees i serveis de l'Ajuntament per separat, per tal de donar una visió del que passava a la vila en el primer terç d'aquest segle a través de la gestió del seu Ajuntament reflectida en les actes municipals.

PRESSUPOSTOS I DESPESES

L'evolució dels pressupostos municipals durant aquest període és progressiva i fenomenal, es passa

d'un pressupost de 3.327,04 ptes. per a l'any 1900 a un pressupost de 52.300, 35 ptes pel 1928, darrer any que consta aquesta dada. Fixem-nos en el valor que encara tenien els cèntims en aquesta època. En el capítol de despeses –a part de les obres públiques, serveis i sous del empleats– es repeteixen partides tan curioses com: la conducció de presos a la presó de Santa Coloma, el transport de malalts i mossegats per gossos hidrofòbics als hospitals de Girona i Barcelona, el transport de dements al sanatori de Salt, l'adquisició de boles d'estrícnina per a l'extermini de gossos vagabunds, les despeses per a autòpsies i, per a vacunació de "gent pobre", l'adquisició de llet i gallines per a famílies necessitades atacades per l'epidèmia de grip de l'any 1918, etc. Un revòlver per al sereno costa 25.-ptes de l'any 1900, una màquina d'escriure *Underwood*, a dos colors, costa 1.000 ptes. de l'any 1916 i una bandera espanyola val 146.-ptes de l'any 1924.

Periòdicament l'Ajuntament es veia obligat a aug-

Procesó de Corpus.

Foto: AHMA

ARBUCIAS.
Solemnitat.

mentar –en alguns casos considerablement– els impostos i arbitris municipals per tal d'equilibrar el pressupost previst. I en una ocasió, en l'exercici de 1919, uns quants propietaris han d'avançar diners a l'Ajuntament perquè pugui pagar els seus empleats.

ELECCIONS MUNICIPALS

Cada bienni es canviava la meitat de l'Ajuntament i les eleccions es solien fer a primers d'any. Això es va anar complint fins a la Dictadura de Primo de Rivera que van ser canviats de cop, sense cap elecció, tots els components de l'Ajuntament (7/10/23). Les eleccions es reprengueren el 16/4/24. Dins del període dictatorial (setembre de 1923 a gener de 1930) hi hagué el cessament d'un alcalde (José Maria Godori) per ordre expressa del Governador Civil. Aquest, nomenà dos nous regidors dels quals sortí, posteriorment, el nou alcalde en votació secreta.

ALLISTAMENT PEL SERVEI MILITAR I ALTRES LLISTES

Una de les tasques obligatòries que portava més feina i maldecaps al consistori, era el reclutament, la talla, i el sorteig dels mossos. Les primeres actes de tots els anys van plenes de llistes provisionals, que

esdevenien definitives un cop vistes i comprovades les al·legacions aportades pels interessats. També hi solia haver la llista de pròfugs, això és, els que un cop citats no es presentaven a l'Ajuntament ni donaven senyals de vida. Normalment, al cap d'uns dies s'aclarien la majoria de casos, però alguna vegada s'havia passat la llista al Govern Civil per a "busca y captura" dels desapareguts. D'una mitjana de 50 mossos allistats anualment en primera instància, sobre un 80% quedaven definitius, i d'aquests d'un 5 a un 10% eren declarats pròfugs.

També anualment es feia un cens a la població que es remetia a la "Junta Provincial del Censo". I a partir de 1916 es feia un recompte del bestiar del terme. El resultat d'aquests recomptes no consta en les actes municipals, no obstant això, sabem que els habitants "racionals" d'Arbúcies eren 3.602 l'any 1900, i 4.056 el 1930.

RELACIONS AMB LES INSTITUCIONS I AMB L'ESGLÉSIA

Dins el to conservador que tingueren els ajuntaments d'aquest període, es detecten diferents graus d'autonomia o dependència de la política del govern central de Madrid. Consten en les actes, petites picabaralles amb el Govern Civil de Girona a causa d'algunes imposicions o diferències de criteri que acabaven inva-

riablement amb la raó del més fort. També hi consten els continuats problemes per atendre les necessitats de la Guàrdia Civil, que eren considerats com a famílies pobres de la població per a obtenir preus avantatjats en les visites mèdiques i en els medicaments. També se'ls pagava el lloguer de la caserna, primer a mitges amb l'Estat (16/1/13), i després de l'amenaça d'abandonament del poble, el lloguer sencer (31/8/15), fins a l'adquisició d'un immoble

Primer sector construït de la carretera de Viladrau.

Foto: AHMA

El Pont vermell, construït el 1908.

Foto: Arxiu Daniel Martí

El Nostre Ahir

exclusivament per a aquest ús (Quarter de cal Xic) (13/2/22).

ment la petició d'uns regidors perquè també es posi la bandera catalana al balcó de l'Ajuntament en les festes que s'hi posi l'espanyola.; més endavant, l'Ajuntament s'adhereix a l'Assemblea pel projecte de Mancomunitats (23/10/13). El 19/7/17, manifesten la més enèrgica protesta per la violència exercida pel Govern contra l'assemblea de senadors i diputats i fan constar en acta el viu sentiment de dol per la mort d'Enric Prat de la Riba i nomenen una comissió per assistir al seu enterrament (7/8/17). Fan constar el seu reconeixement de l'autonomia de Catalunya (19/3/18) i s'adhereixen a la petició de traspàs de serveis a la Mancomunitat (27/6/20). També s'adhereixen, posteriorment, a les manifestacions catalanistes del CADCI, sempre i quan "no atenten

a la integritat de la nació espanyola" (22/10/22). En el període de la Dictadura, tornen les felicitacions a la monarquia, en la persona de la reina Victòria, i els manifestos contra la campanya de difamació del govern espanyol a l'estranger (22/12/24). També es proposa d'assistir a la manifestació de Barcelona a favor del rei i de Primo de Rivera. En aquest context, es nomena aquest general -que era president del govern- "hijo adoptivo de la villa de Arbucias" (24/1/26), i es dona el seu nom a un carrer de la vila (9/9/28). També es demana un títol nobiliari per al Capità General de Catalunya "por haber pacificado el país" (22/9/28).

Les relacions amb l'església, en general, són cordials i de bon veïnatge. A part els temes de política municipal -

ALCALDES D'ARBÚCIES (1900-1939)

- 07/01/1900
Jaime Soler i Guardia
- 01/01/1902
Francisco Pol Jover
- 01/01/1904
Ramon Regàs i Ferrer
- 01/01/1906
Francisco Dalmau Mas
- 01/07/1909
Jaime Aulet Serrahima
- 01/01/1910
Juan Torrent Colobran
- 01/01/1914
Manuel Garrofa Soler
- 01/01/1916
Claudio Pons Rius
- 01/04/1920
Juan Regàs Masferrer
- 01/04/1922
Ramon Vendrell Homs
- 07/10/1923
Emilio Llorella Fontbernat
- 16/04/1924
José M. Godori Hostench
- 13/05/1928
Ramon Vendrell Homs (int.)
- 22/07/1928
Juan Torrent Colobran
- 26/02/1930
Juan Reus Masferrer
- 17/04/1931
Gabriel Cladera Domingo
- 08/06/1931.-
José Pol Pujató
- 01/02/1934
Josep Iglesias Borrell
- 14/10/1934
José M. Godori Hostench
- 17/02/1936
Josep Iglesias Borrell
- 25/10/1936
Josep Pol Pujató
- 02/07/1938
Antoni Sunyer i Vintanet
- 11/01/1939
Josep Salomó Camps

La relació amb el Govern Central era de vassallatge llunyà. Aquesta actitud, estava esquitxada per algunes espurnes de catalanitat, sobretot en el període previ i el de relatiu govern de la Mancomunitat de Catalunya (abril de 1914 a març de 1925). Aquesta tèbia predisposició al catalanisme, es perd totalment en el període dictatorial de Primo de Rivera. Així veiem com en l'acta de 6/5/1906, al mateix temps que l'Ajuntament s'adhereix a l'acte de fundació de Solidaritat Catalana a Barcelona, contribueix en l'obsequi d'un àlbum pel casament del rei Alfons XIII a Madrid, i el 19/4/10 es vota afirmativa-

Placeta de can Jombo i una de les bombes instal·lades el 1908.

Foto: AHMA

com el trasllat del cementiri- es limiten a acceptar les invitacions de la Parròquia a diversos actes religiosos de significada importància, com l'assistència al funeral per al papa Lleó XIII a l'església parroquial (27/7/03) o la commemoració del dogma de la Immaculada Concepció (6/12/04), amb motiu del qual es compren domasos pels balcons amb "los colores nacionales". Cada any, la Parròquia convidava l'Ajuntament als actes religiosos de la festivitat de Corpus Christi, especialment a la processó en la que hi assistia l'ajuntament en incorporació. Només un any consta que cinc regidors van votar en contra d'aquest costum (7/6/14). També consta en acta l'acceptació de les despeses que ocasioni l'ampliació de l'itinerari de la processó als carrers Príncepe (actual Prat Marcet), Sorrall i Camprodon -que uns veïns havien demanat al Bisbat- sempre i quan estigui consignat en el pressupost (9/5/09).

La incidència més acusada d'un fet religiós en la política municipal fou en temps de la Dictadura, quan-amb motiu de la Santa Missió- es consagrà el poble d'Arbúcies al Sagrat Cor de Jesús en un acte a la Plaça de la Vila, davant d'un públic "numerosísim", amb parlament de l'alcalde inclòs, i s'entronitzà una imatge del Sagrat Cor en el saló de sessions de l'Ajuntament (11/12/26).

OBRES MUNICIPALS I CARRETERES

Aquest és un dels capítols més importants en la política de qualsevol ajuntament, i en aquest cas el d'Arbúcies tampoc no és una excepció. El poble anava avançant en l'etapa de modernització que dominava el país. Durant el període estudiat es dugueren a terme, principalment, obres d'adequació de diferents carrers de la vila a les necessitats i condicions que requerien els usos i costums del temps modern. Continuen les obres començades a finals del segle anterior, entre 1900 i 1902 s'arreglaren les clavagueres de Magnès i del carrer Camprodon i es construí la del carrer del Vern i de la Plaça de la Constitució, que per les escaletes i el carrer del Pont la feren desaiguar a la riera. S'arreglaren rasants i desaiqües i es construïren voreres a diferents carrers de la població: Vern i Sant Jaume (1901), Major i Travessia Camprodon (1903), Magnès, Pietat, Sant Hilari i Sorrall (1908-1909). Amb la salvetat que un cop arreglats els carrers, tan les voreres com la canalització des de les teulades de les aigües pluvials anaven a càrrec de cada veí. Aquests, es resistien a fer-ho tan com podien com molt bé reflecteixen les actes municipals. Al final, ho havia de fer l'Ajuntament i passar càrrec als veïns o acceptar una prestació personal pactada en els mateixos treballs

de reparació de carrers, places o camins del terme.

L'any 1908, es realitzà l'enllaç central del barri de Magnès amb la resta de la població a través d'un pont per sobre la riera que unia el carrer de la Pietat amb el de Sant Antoni i feia més curt el trajecte per anar al Sorrall. Més endavant aquest pont se'l conegué com el Pont Vermell. Amb l'enderroc d'una casa que feia nosa quedà oberta la Travessia de Camprodon i així, també es facilità l'anada als barris de la "Carrete-

ra" i el Castell. D'aquest mateix any són les fonts públiques que construeix l'Ajuntament per tal de dotar d'aigua potable la població, llavors hi havia molt poques cases que tinguessin aigua corrent. Es construí una font al carrer de la Pietat (encara vigent avui dia), i altres fonts que ja no existeixen, una a la plaça Nova (avui del Dr. Turon) i una altra al carrer de l'Estenedor (al costat del safareig, també desaparegut). També és de l'any 1908 la instal·lació de bombes a sis pous existents a diversos carrers de la

Carrer Castell, amb la bomba de can Salau en primer terme.

Foto: Santiago Carreras i Oliver. Fons Carreras. Arxiu Municipal de Mataró.

El Nostre Ahir

vila, que han fet el seu servei durant molts anys i encara avui s'utilitzen, si els queda aigua. Seria una llàstima que es perdessin ja que, independentment de la bona qualitat de l'aigua, donen una imatge característica als carrers on estan situades. Són un dels senyals d'identitat de la nostra vila. La família de Vicenç Bosch, conegut estiuejant procedent de Badalona, costejà una font pública al Sorral i l'Ajuntament posà el nom del benefactor a la Travessia de Camprodon, on ell tenia la casa (1910)

d'incendi incorporades, i es contractaren fins a 8 plomes d'aigua a "Els Abeuradors" (1926). Encara el 1924 es construeixen les clavagueres de la Travessia de Camprodon i del carrer Maus. També s'amplia el subministrament d'energia elèctrica per a l'enllumenat públic, amb un total de 60 bombetes: 53 de 32 bugies, 1 de 100, 2 de 200 i 4 de 600 bugies (1927). El 1930 s'aprova la concessió de l'enllumenat elèctric i força al poble de Joanet.

Una altra de les obres públiques habituals d'aquests

anys és la construcció i reparació de murs de contenció de terres als carrers que donen a la riera (Pietat i Sorral), tan per seguretat viària com per esllavissament degut a les pluges. l'any 1923 s'instal·la una bàscula d'11.000 kgs. i un surtidor de benzina davant del garatge del Sr. Francisco Paret, al carrer Camprodon. Les obres més importants d'aquest període són la construcció d'un cementiri definitiu "que reúna las condiciones indispensables, ya que el actual, llamado nuevo, solo puede considerarse provisional y transitorio" (1909), aquesta construcció la comentarem en l'apartat de "Sanitat i Higiene". També es construïren les noves Escoles Nacionals

(1916), que comentarem en l'apartat d'Ensenyament.

Quant a obres extramunicipals, durant aquest període es construeix la carretera d'Arbúcies a Vic. Des del projecte (1900) fins a la subhasta del primer sector passen quatre anys. El 1908 continuaven les obres i el 1924 encara s'havien d'acabar, un exemple de les inacabables obres públiques estatals. Mentrestant, consten algunes partides per arreglar el camí d'Arbúcies a Viladrau (1902-1903). També es van arreglar els camins de Lliors i de Joanet (1913). I el 1929, es cedeixen els terrenys per a construir la carretera del Pla de les Arenes al coll de Revell.

DANIEL MARTÍ

FETS DESTACATS DE 1900 A 1930

- 06/05/1900
Projecte de la carretera d'Arbúcies a Vic.
- 09/06/1901
Ban sobre l'ordenació del trànsit en la via pública.
- 26/07/1903
Es demana una escola pública per a Joanet.
- 25/09/1904
Obrir un nou mercat el dimarts a petició de propietaris diversos. Es manté el del diumenge.
- 16/10/1904
Creació d'una plaça de metge titular per complir amb la llei de Sanitat.
- 01/11/1908
S'acorda la construcció de tres fonts públiques, "asi como de la compra de 6 bombas para otros tantos pozos públicos".
- 09/05/1909
Ampliació de l'itinerari de la processó de Corpus, a petició dels veïns, cap els carrers del Sorral, Camprodon i Príncepe.
- 30/05/1909
Petició per acondicionar com cal el cementiri nou, perquè no reuneix les condicions indispensables.
- 16/11/1909
Constitució de la "Societat Coral Unió Arbucienca". Domicili, Sorral 11, pis primer.
- 07/08/1911
Preocupació per l'epidèmia de còlera. Es lloga una casa aïllada al paratge de la Font d'en Taradell, per a malalts contagiosos o infecciosos.
- 26/03/1912
Prohibició de transportar matèries fecals per dins del poble. Només es podrà fer de nit i amb recipients tancats.
- 31/05/1914
Instal·lació d'un aparell telefònic a l'Ajuntament.
- 14/07/1914
Petició a la "Junta Municipal de Ciencias de Barcelona" per a repoblar de truites i altres peixos les rieres de la població, "por haber desaparecido por diversas causas la población piscícola de las rieras".
- 20/06/1915
Petició a la "Compañía de Energia Eléctrica de Cataluña" perquè posi una línia per a l'abastiment de la vila.
- 19/12/1915
Es compra al comptat (12.500.- ptes) el terreny del Pla de la Capella, per a la construcció de les escoles nacionals.

EL VELL I EL BAR

Un estadi ple de gent. Centenars de milers de persones cridant i maleint a àrbitres i liniers, a jugadors que han canviat de camisa –de colors, se'n diu ara- o aplaudint frenètics jugades pretesament agoserades o conflictives. Allò hauria pogut acabar en gol –la glòria, segons diu Serrat en el seu homenatge a aital esport- aquell xut des de fora l'àrea, si no fos que unes mans dubtoses haguessin desviat la trajectòria del baló. I el temps reglamentat per acabar l'encontre sempre juga en contra de l'equip que va perdent, tot i que –de vegades- és millor que acabi el més aviat possible per tal d'evitar una derrota més sonada i humiliant.

Un bar ple de gent. Unes desenes de persones criden i maleeixen àrbitres i liniers, a jugadors que han canviat de camisa –de pàtria dirien els més- o aplaudint frenètics jugades pretesament agoserades o conflictives. -Però aquesta munió de gent, a qui

estan aplaudint ? -Preguntava atònit el Vell a un Manolo distret i immers dins el solitari que mai li sortia bé.

-La jugada suposo -Contestava el jugador onanista amb un to de veu absolutament desinteressat.

-Arribarà un dia, -ja ho veuràs- en què tots els aparells de tele que estiguin sintonitzant algun partit d'aquests, tindran un emissor connectat directament a la megafonia de l'estadi de torn per tal que els jugadors –i el públic- sentin els aplaudiments de les colles d'amics que estan mirant l'esdeveniment des d'un bar, o des d'alguna casa particular...

-Si et sent un directiu d'algun canal et prendrà la idea.

Just a l'endemà d'aquesta conversa el mateix bar era pràcticament mut i buit. Dalt un escenari acollidor tres músics tocaven jazz. Quan el trio acabava un tema, el Vell i uns quants amics més que s'ho escoltaven amb reverència, aplaudien i miraven el

rostre dels artistes que somreien agraïts. Un d'ells s'acostava tímidament al micròfon que tenia davant i deixava anar un *gràcies* ple de sinceritat. I tornaven a engegar un altre tema amb el gust i la professió de molts assajos. Però el seu esport no consistia en anar darrere una pilota, i la glòria del gol festejat l'assolien en cada acord i en cada *solo* i en cada emoció que traspuava des del seu instrument fins a la sensibilitat dels qui se'ls estaven escoltant.

-Veus? -li deia l'home de testa blanca al jugador de solitaris-La resta del bar –buit- és ple de les cadires reservades a aquells que van a votar cada quan toca i que subjuguen els aplaudiments dirigits al bon gust sota la feixuga càrrega d'un *penal* xiulat en contra.

-No comparis home ! Això que acabes de dir és molt demagògic...

-Calla home calla, què sabràs tu...

CARLES BLAY I PALLACH

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona